

OLD LIFE
НАШЕ ЖИТТЯ

Березень

Ч. 3 1953

March

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XI. БЕРЕЗЕНЬ, 1954 Ч. 3

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу
909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок 3 дол.

Передплата в Канаді 3 дол.

Річна передплата в Англії
й Австралії 1 ф. ст.

Річна передплата у Франції 900 фр.

Поодинокі число 30 центів

OUR LIFE

VOL. XI. MARCH, 1954 No. 2

Edited by Editorial Board

Monthly publication except August, of the Ukrainian
National Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription
in France 800 francs, per year.

Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

КАНАДА:

Mrs. Lewka Romanuk
1252 Broadview Ave.
Toronto, Ont., Canada
Telephone: HA 6036

АНГЛІЯ:

Mrs. I. Witoshynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yorks.
England

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko
14, rue des Cannettes
Paris 6
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia

З М І С Т

Сімдесят літ на службі народу	1	L. B.: The Congress at Helsinki	14
Ганна Черинь: Гості	2	An Unusual Jubilee	14
Життєвим шляхом	3	Зірка: Кухонна обїздка	15
Л. Бурчинська: Про ролю жінки-господині	4	Апетит у дітей	16
О. Залізник: Із побуту в Фінляндії	6	Р. Коцик: Пересаджування кімнатних квітів	16
Бабуня Олена: Наймолодша "дольме- черка"	7	Українська вишивка: Вишиваний альбом . .	17
Нові книжки	8	Що варити й пекти	18
Н. Пазунок: Артистка й громадянка	9	Н. Костецька: Приладжування горюдини . .	19
С. Паламарська: Дві аномалії	10	Р. З.: Будьте милосердні	21
К. Антонович: Чи справді українська со- рочка?	11	А. Лотоцький: Казка дідуся Івана	21
По всьому світі	11	О. Кисілевська: Що перед нами?	23
Посмертна згадка	12	Д. С.: Перед дїтвором Франції	24
N. P.: In the Spotlight	13	Із життя наших централь. Студійний День	
Detroit Branches of UNWL	13	М.М.М.	25
		Вісті з Централі. При громадській роботі	26
		М. Гриньовська: Лінія партії	31

На обгортці світлина з портрету Олени Кисілевської кисти артиста-маляря М. Дмитренка

Сімдесят літ на службі народу

Дня 21. березня цього року привітає зорганізоване жіноцтво з теплом і радістю голову Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Того дня осягне Олена Кисілевська 85 літ свого життя. І гордо зможе глянути на пройдений шлях.

З гордістю глядить на нього й українське жіноцтво. У заранні його стоїть знаменна подія — основні збори першого жіночого товариства у Станіславові в 1884 р. Наймолодшою учасницею його є Олена Сіменович, що й досі береже дбайливо виказку членки „Товариства Руських Женщин”. А від тієї дати пройшла вона крізь усі етапи нашого жіночого руху та в кількох площинах включилась у його розвій. Працювала як громадська діячка в проводі і в низових клітинах. Діяла як журналістка в загальній пресі та поставила й розвинула жіночу газету. Як парламентаристка здобула собі загальне признание, як своїми виступами, так і дбайливістю до свого терену.

Щоб зрозуміти цей велетенський осяг життя, треба й зясувати собі тло його, приглянутись до його етапів. Життєпис нашої ювілятки подаємо на іншому місці. Тут пригадаємо тільки, що вона не могла закінчити вищої освіти, а лише доступну в тому часі для дівчат відмову школу. Значить — умовини для її умового розвою не були пригожі. Та вона здобула освіту самотужки, як і інші наші піонерки — Наталя Кобринська, Ольга Кобилянська. Їх виховувало патріотичне родинне середовище та бібліотека. Цим шляхом здобутий світогляд покликав їх на новий шлях та оправдав себе в житті.

Та життя нашої ювілятки

розвивалось далі. Як тисячі інших молодих дівчат, вона стала дружиною і матір'ю. Це велике завдання напружило всі її духові сили. „Коли я на щось горда в моєму житті, то на оцю мою працю матері-виховниці”, каже вона про себе. Цьому завданню віддала вона кільканадцять літ свого життя, поборюючи рівночасно важку недугу, що загрозливо повисла над нею.

Оцей нормальний життєвий шлях жінки позначився на дальшій праці Олени Кисілевської. Як не можна краще зміла вона відгадати турботи кожної матері, підійти до заклопотаної господині, зрозуміти інтереси селянки і міщанки. Вона розуміла не тільки тих, що як і вона, здобули освіту, але й ті жіночі маси, що ще не зміла знайти свого місця в суспільстві, що починали тільки його здобувати.

Туди й спрямувала вона свою увагу. „Жіноча Доля” й „Жіноча Воля” закликають жінку-селянку і жінку-міщанку до національного освідомлення, до громадської праці. Своїми поїздками у глухі села і містечка вона піддержує ці заклики, особистими відвідинами й розмовою скріплює їх. Скоро завважає господарську відсталість української селянки і старається зарадити тому. Вона знає, що враз із культурним рівнем слід піднести і матеріальний стан села. У цьому намаганні знаходить допомогу жінок-кооператорок і поруч неї стають до тієї ж праці Іванна Блажкевич і Ніна Селезінка.

Українська селянка, виснажена важкою працею та притнічена матеріальними недостатками, живо підхоплює кинені їй кличі. Усвідомлює собі своє

значення господині рідного чорнозему та національно-громадських обов'язків, що тягнуть на ній. Приєднується активно до жіночого руху, творючи і в найглухіших закутинах Кружки Союзу Українок. І внаслідок того можемо пишатись здобутком: жіночий рух Західної України охопив широкі селянські маси. Тоді, коли в інших народів жінка-селянка найпізніше включилась у нього, або й досі формується в окремих організаціях, то в нас настала та єдність зриву, що надала жіночому рухові тривкої підстави.

Коли вже розвинулась праця над селом і жінка-селянка включилась в ряди жіночої організації — прийшла хвилинка, коли треба було подбати про її професійні інтереси. Олена Кисілевська пішла кроком далі. Поруч громадського вироблення треба було дати жінці-селянці й професійний вишкіл. До цього послужили Жіночі Секції „Сільського Господаря”, що в рямцях фахової організації давали ділові напруги. Олена Кисілевська станула на їх чолі, а поруч неї діяли цінні фахові сили — д-р Харитя Кононенко і Ірина Домбчевська. Професійна організація жінок-селянок стала гарно розвиватись і підносила господарський рівень села. Працю перервав вибух другої світової війни. Та продовжувалась вона і в умовинах німецької окупації, коли вже не було місця для самостійної жіночої організації.

Оце розворушення українського села, оте освідомлення жінки-селянки по лінії її національно-громадських та професійних інтересів являється великим здобутком двадцятих і тридцятих років. У 85-ліття О-

(Продовження на стор. 2)

Будь благословенна, рідна хато,
І часи безхитрісні — в які
Не було б більшого нам свята,
Ніж приїзд рідні чи свояків.

Дядько зносить свій клунок та свитку
(А на ній і дьоготь, і їржа...)
Ми коня сховали за повітку,
Наказавши, щоб не заїржав.

Щоб який з міліції макітра
Ще за штраф не одібрав коня...
Деся одразу бралася півлітра
Й сходилася з міста вся рідня.

Плонувши з призирством, папіроси
Повертає батькові назад,
Гордий та поважний дядько Юсип
Смалить свій „турецький“ самосад.

...„Що ж, часник вродив у нас нівроку
А цибулю зіли хробаки...
З ялівкою маю ще мороку —
Мабуть що продам її таки...“

І млинці картопляні їдяться
З відчуттям чудесного смаку —
І не прикрить у тісній кімнатці
Суміш поту, дьогтю й кізяку.

...Пізно. Діти почали куняти,
Всіх не переслухавши новин

— „Де б ото мені заночувати?
Може є у вас який ослін?!!“

— „Хоч і тісно, дядьку, та не прісно,
В хаті місця вистачить для всіх!“
І хоч дядько відмовлявся слізю,
На єдинім ліжку спати ліг.

А тоді — зібрали все по змозі:
Пальта, ковдри, дещо з більших шмат.
Покотом лягає на підлозі
Помолившись, вся родина вряд.

І до чого ж м'яко на підлозі!
Хто лиш ліг — то зараз і засне.
Неодмінно сниться щось ясне:
Сонце, степ і став у верболозі...

А тепер у нас будинки власні,
Патефон, для тостів автомат...
І візити родичів невчасні
Не були б із меблями у лад.

Може, брата слід би й запросити —
Так приїде ж з ним і братова...
Може б їх ще можна потерпіти —
Заболить від діток голова.

Не одне ж, а двоє їх: отож то
Заведуть в будинкові бої.

Краще вже любити їх по пошті,
Хоч вони неначе б то й свої.

Хто ж таку стерпіти може втрату:
Як відпустиш братові кімнату,
Цілий тиждень ми були б фактично
Без вітальні — це зовсім незвично.

Можна буде просто листуватись,
Україну згадувать щораз,
При кінці листа поцілуватись,
Запитати „Що нового в вас?“

Трохи на свій „джаб“ понарікати,
Що життя для мозку не дає,
По дорозі в банк листа послати
І спокійно взятись за своє:

Підібрати крісло на прикрасу,
Підкупити краций килимок...
І нема, нема, немає часу
Для дурних і мрійницьких думок.

Можна просто так і свого брата,
З року в рік не бачивши на віч,
На машину пральню проміняти
Чи якусь корисну іншу річ.

Все для авта! Все життя для хати!
Обростати салом і майном...
Та на академіях співати
„Ще не вмерла“ гордим бараном.

СІМДЕСЯТЬ ЛІТ НА СЛУЖБІ НАРОДУ

(Закінчення зі стор. 1)

лени Кисілевської треба усвідомити собі цей факт, що в ньому безперечно велика її заслуга.

Довгі літа її громадської праці поширили її материнський інстинкт із обсягу власної родини на цілу націю. В умовинах еміграції Олена Кисілевська далі дбає, далі працює над жіночим зорганізованим життям. Живучи осторонь від великих українських скупчень вона своїми листами осягає ко-

жен жіночий гурт. Живо слідує за розвитком кожної зорганізованої одиниці, радіє успіхам і боліє невдачами. У розсіянні наших поселень вона стала справжньою духовною матір'ю українського жіноцтва, очоливши Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій.

На цьому пості Олена Кисілевська намічує завдання українського жіноцтва на еміграції — допомогу визвольним

змаганням та освідомлення чужини про Україну. Цьому присвячені численні її виступи перед своїми й чужими, цьому служить вона й пером у жіночій і загальній пресі. В останньому часі почули її голос і рідні землі через радіовисильню Рим та „Голос Канади“

Українське зорганізоване жіноцтво, розсіяне по всіх континентах, щасливе, що може привітати свою провідницю із таким радісним ювілеєм.

ЖИТТЄВИМ ШЛЯХОМ

(Спроба життєпису)

Вона дочка старого священничого роду Сіменовичів, що душпастирювали на Поділлі. Рід Глинських, що з них походила її мати, теж був звідтіля. І так виростала мала дівчинка в традиції священничого дому, що навіки звязаний із селом, його горем і щастям. Наймолодша в рідні, вона тішилась опікою старших братів, що вчилися в місті. Бо опіка була неабияка: через братів приходили в хату нові книжки, брати привозили нові поступові ключі з міста. У хаті йшли палкі дискусії на актуальні політичні питання й з отвертою душею впивало їх у себе молоде дівчатко. У хаті передплачували всі українські газети і їх звичайно прочитувано голосно, так що мала Оленка чула їх зміст.

Ось епізод із того часу, що як не можна краще говорить про її участь у цьому житті. Коли йшли вибори до сойму і одного дня раненько вирушали виборці до міста, на перелазі, при гостинці сиділа мала десятилітня дівчинка. Вона дрижала з раннього холоду й ноги її мокрі були від роси. Та вона ще хотіла пригадати знайомим газдам, щоб не забули, на кого їм слід голосувати. Бо брат Влодко говорив, що від виборців обманом видобувають голоси.

Коли вона покінчила народню школу, виринуло питання, чи послати її до виділової школи до міста. У родині, де вчилися уже два сини, здавалось, що вже не стане на освіту наймолодшої дочки. Та батьки виявили зрозуміння для цієї справи. Піддержав її також брат Влодко, що був уже знайомий із Наталею Кобринською Уляною Кравченко та слідував за еманципаційними кличами. У виділовій школі в Станиславові вона стрічає цікаве товариство: з нею вчиться худенька, мала дівчинка Константина Малицька. Та й серед учительок знаходить піддержку: Емілія

Ничай, Текля Навроцька, це були освічені жінки, що могли стати прикладом для молоді дівчини. Зокрема Текля Навроцька, що походила теж із Поділля та знала батьків Оленки, щиро зайнялась молодію дівчиною й доповняла її освіту журналами й книжками.

Виділову школу закінчила вона в 1883 р. В тому ж році

Олена Кисілевська
промовляє на Конвенції США

помер о. Сіменович і вже не могло бути мови про продовження освіти. А молода Олена мріє про науку у вчительському семінарі СС. Василіянок у Яворові. Коли пронісся в тому ж році заклик Наталі Кобринської про засновини першого жіночого товариства, Олена хоче поїхати на збори. Для мами, вдови по священнику — це був великий і зайвий витаток. Та мати спряла розвиткові дочки і дозволила на це.

Перші збори, виступ Кобринської, глибоко запали у душу молоді дівчини. Життєві умовини не дозволили більше на подорож до Станиславова. Та в тихому середовищі на провінції ідуть далі розмови, читаються книжки й журнали. У

1887 р. молода Олена одружується з Юліаном Кисілевським теж сином старого священничого роду. Молоде подружжя замешкало в Коломиї.

Материнство стало для неї глибоким переживанням. Оця життєва проблема, як вона каже “була дуже тяжка для молоді, невідготованої до того людини (мені було 18 літ, коли я вперше стала матір’ю): проблеми зрозуміння душі дитини, виховання її так, щоб вона ні для батьків, ні для народу в ніяких обставинах не пропала”

Оце виховне завдання забрало кільканадцять літ її життя. Важкі й радісні хвилини довелося їй пережити у цьому. Та вона не забуває слів, що раз запали в душу. Стає спів-основницею Руського Жіночого Кружка в Коломиї і бере живу участь у громадському житті. Стає членом управи Бояна, Драматичного Товариства та Просвіти.

Замилування до літератури, що так рано пробудили в неї брати, спонукало її пробувати своїх сил. У 1903 р. появляється перша її спроба в ЛНВіснику під псевдонімом Калина. До писання спонукують її подорожі й так постають книжки “Враження з дороги” і “До комор Довбуша”. Пізніше постала так книжка про Швайцарію, Полісся та Чорне Море.

Вибух першої світової війни приводить її з дітьми як багато інших — до Відня. Тут вона стає в перші ряди Комітету Допомоги Раненим Воякам і редагує календар-альманах Комітету. Праця для вояків, розкинених по віденських шпиталях, календарці й прапор для УСС, Різдвяні дарунки для стрільців — цього вимагала від жіноцтва актуальна хвилина. У цій праці Олена Кисілевська випробувала свої сили.

Тому, коли повертається пізніше до своєї Коломиї, не піддається пригніченому настрою,

Про ролі жінки-господині

(До дискусійної проблеми)

що запанував після великої невдачі. Стає до праці як орг. реф у Союзі Українок й дуже скоро завважує, що без друкованого слова праця над жіноцтвом не дасть успіху. За її ініціативою Філія починає продукувати над тим і в 1925 р. виходить перше число двотижневика "Жіноча Доля".

Газета поміщує всі обіжники, розпорядження, заклики Централі Союзу Українок. Олена Кисілевська не тільки пише, але й виконує те, що заплановує Централь: вона їздить, закликає й промовляє. Її вже знають в усіх більших осередках Галичини й коли у 1928 р. розписують вибори до польського союму, вона виходить сенатором з листи Українського Національно-Демократичного Об'єднання. При слідуєчих виборах вибрано її поновно.

Починається її невтомна праця української парламентаристи. Вона промовляє в сенаті звичайно при дебаті над бюджетом, на тему браків суспільної опіки, у справі устави про вживання алкоголю, у справі шкільного плебісциту. Та цими виступами не обмежується. Вона пам'ятає, що всюди потрібно живого слова — у глухому селі, у містечку і в столиці. І вона все в дорозі. Не жаліючи свого здоров'я, вона об'їздить сільські гурти драбнянстим возом, вона відвідує Волинь і обіждає Полісся. Згодом її подорожі сягають далше: вона хоче пізнати життя земляків за океаном і в 1929 р. відвідує Америку. Постійні її подорожі на Буковину розврушують життя жіночих організацій, а про Бесарабію довідуємось тільки з її писань.

Близький контакт із сільським жіноцтвом повчає Олену Кисілевську про потребу фахового дошколу сільської господині. В порозумінні із "Сільським Господарем" розбудовує сітку Жіночих Секцій і стає сама на чолі їх. Ця могутня фахова організація сільських господинь напередодні другої світової війни охоплювала вже все сільське жіноцтво.

Вибух другої світової війни

Треба бути дуже влячним редакції „Жіночого Світу”, зокрема інж. Андрієві Качорові за те, що порушив на сторінках того журналу таку актуальну для жіноцтва проблему. Стаття „Економічна рівноправність і... повільний упадок родини” перестерігає перед негативними наслідками тієї рівноправності. І хоч не зовсім погоджуємось із висновками автора, то все ж раді, що така проблема виринула на сторінках преси. А що автор проголосив статтю дискусійною, то вона напевне викличе відгук причиниться до всебічного наświetлення проблеми.

Економічна рівноправність інакше треба розглядати це явище в державних народів, що їх життя пливе більш-менш правильним руслом, а особливо тих, що не знали потрясень війни у своїх країнах. Там це гасло поволи розвивалось, набиравало щораз нової конкретної форми, аж поки не оформилось тепер у боротьбі „за однакову платню — за однакову працю”. Інша справа з народом, що живе в господарській системі ко-

лоніяльної експлуатації, як Україна, або в ході нового поселення, як її еміграція. Тут не може йти все правильним ходом. Кожна позиція здобувається у важкій боротьбі, коштом здоров'я матері або виховання дітей.

Економічна рівноправність на рідних землях — це окремий експеримент. Українська жінка йшла до нього свідомо. З революцією дані їй були рівні права і в країні, де була захитана господарська рівновага, вона станула поруч із чоловіком до відбудови. Та цей її крок виявив її свою зловіщу підступність. Повна рівноправність без привілеїв, що їх вимагає біологічна і психічна доля жінки у суспільстві, важко на ній самій відітхється. І це бачимо тепер в описах подорожніх із ССРСР, що кожний раз дивуються, чому там жінки асфальтують вулиці, будують хмародери і вантажать товар на залізниці. На свої запити подорожні дістають одну відповідь: жінки в нас до такої праці привикли.

Оце навантаження жінки в

та окупація Галичини приневолюють Олену Кисілевську вже вдовою перенестись із дочкою й зятем на Лемківщину. Тут живучи у Сяноці, знов розпочала працю над сільським жіноцтвом. З рамени "Сільського Господаря" Олена Кисілевська відвідала за два роки 67 лемківських сіл. Лемківське село оживало й освідомлювалось у скорому темпі.

Поворот до Коломиї поставив її знов у перші ряди громадських працівників там же. Та німецький терор уже не дає розгорнути праці по давньому. Ще раз довелось побувати на Лемківщині і разом із українською політичною еміграцією покинути рідну землю.

Та на еміграції виринуло перед Оленою Кисілевською нове завдання. На Світовому Кон-

гресі Українського Жіноцтва у Філадельфії вона подає напрямні до праці українських жіночих організацій. Її, як найстаршу представницю нашого жіночого руху, що все життя стояла непохитно в боротьбі за кращу долю української жінки, СКУЖ вибирає головою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

У свідомості корисно прожитого життя живе Олена Кисілевська разом із сином і дочкою в Канаді. Всім її приятелям і прихильникам та великим масам зорганізованого жіноцтва світить прикладом цей шлях.

Дай Боже, щоб ще довгі літа вона вела українське зорганізоване жіноцтво до наміченої цілі та дочекала хвилини, коли на українській землі замає прапор волі.

СССР впливає в системи ви-
зискування людини людиною,
із колоніального грабування
людських сил в Україні. Як не
було місця на повільне здобу-
вання прав за царських часів,
так і не можна було достосова-
ти здобутого рівноправ'я до-
спромог і потреб жінки. Навпа-
ки, на неї навалили найважчу
і найбільш брудну роботу і
цього навіть не заперечують і
не замаскують її експлуата-
тори. Про це згадує Перла Ме-
ста в Запоріжжі, що там подив-
ляла фабрику сталі, зладжену
зовсім на подобу найновіших
сталеварень в ЗДА.

Що така праця не відбива-
ється корисно на житті роди-
ни — цього ми певні. Чи може
вона при цьому господарити
чи виховувати дітей? Та в СС-
СР не прив'язують ваги до ро-
динного життя, а навпаки —
стараються усунути вплив ро-
дини на виховання молодого
покоління. А що така праця ни-
щить передчасно здоров'я жін-
ки — це теж нікоп не звору-
шує. „Людей у нас досить” —
ось гасло, що його відмінюють
на всі лади.

Українська жінка на еміграції
теж не має легшого шляху. Чи
в умовинах таборового життя,
чи на новому поселенні вона
мусить важко працювати, щоб
удержати бюджет родини у рів-
новазі. Нові умовини життя,
праці і труднощі клімату вона
переборює важким зусиллям.
Не диво отже, що це теж від-
бивається на родинному житті.
Хоч кругом бачимо добробу-
т — придбання матеріяльних
вартостей, проте підупадає ро-
динне життя. Жінка не може
дбайливо вести дітей, не може
надати родинному домові того
затишку, що його він потребує.

Як бачимо — явища й на-
слідки в обох віток нашого на-
роду менш-більш подібні. Дар-
ма, що причини до цього інші,
а всюди підставою є економічні
труднощі прожитку.

До речі кажучи — такі самі
проблеми існують і в інших на-
родів. Та їх нормальні умовини
розвою не довели до такої при-
крої форми цього стану, як це

Із свята Лесі Українки 47 Відділу США в Рочестері:
Деклямація „Сім струн“

спостерігається в нас, на рід-
них землях і на еміграції.

І в вільному світі спостеріга-
ємо заклики до повороту жін-
ки до домашнього вогнища.
Та їх не провадять мораліза-
торським тоном інж. А. Качора,
а конкретними заходами. Пе-
редусім відповідним поставлен-
ням і навітленням ролі жінки-
господині і матері.

Ніде правди діти, це стано-
вище в нас недоцінюється. До-
машню працю жінки легкова-
жать усі, мужчини й жінки. До
неї не прив'язують ніякої ваги
й про те може сказати щось
редакція „Нашого Життя”, що
дістає докори за „надто вели-
ку господарську частину, що
обіймає аж 5 сторінок тексту!”
Тоді, коли ця праця в госпо-
дарці держави має свою велику
вагу і від господарської справ-
ности жінки залежить часто
розвій родини. Це зясували со-
бі вже західні народи й присвя-
чують ролі домашньої госпо-
дині поважні студії. На універ-
ситетах існують уже факультети
домашнього господарства.
Світовий Союз Матерей опра-
цював на конгресі у Парижі в
1950 р. участь домашньої го-
сподині у господарстві країни

й на підставі того висунув де-
кілька домагань до Економіч-
ної і Суспільної Ради при Об-
'єднаних Націях.

Таке в загальному наше ста-
новище до економічної рівно-
правности жінки. Тяга до заробі-
тку стає явищем загрозливим
для родинного життя. Та
протидіяти їй треба реальни-
ми заходами, підносячи завдан-
ня домашньої господині й ма-
тері до належного значення.
Сюди належить також намаган-
ня включити й чоловіка у хід
домашніх зайнять, щоб він не
відмежувався від них та на-
вчився їх розуміти.

Стаття інж. А. Качора дуже
обширна й заторкує багато ін-
ших питань, як напр. поверхов-
ність праці молодих дівчат,
першенство заміжніх жінок пе-
ред неодруженими в праці, ма-
ле зацікавлення родинними
справами в освічених жінок та
систему родинної платні, що
допомогла б перебороти лихо.
Кожна з цих справ заслуговує
на те, щоб спинитись на ній
ширше. Та в рямах цієї статті
не можна вмістити всього і про
це можна буде поговорити о-
кремо.

Л. Бурачинська

Із побуту у Фінляндії

Зацікавлення читачок “Нашого Життя”, а особливо членок СУА майбутнім конгресом Міжнародної Жіночої Ради, що скликаний на початок літа до Гельсінкі, столиці Фінляндії, привело мене на думку написати про мої колишні знайомства з фінляндськими жінками та побут у тій північній країні.

Зимою 1915 р. переїздила я з Криму, де захопила мене війна, до австрійської столиці Відня. Їхати приходилось окрешною дорогою через Росію, Фінляндію, Швецію і Німеччину.

Проїжджаючи засніжені простори Фінляндії жаліла я, що можу приглядатися околиці і людям лише з вікна залізничного вагону. Бо ще давніше попав був мені раз у руки журнал “Фінляндія” з багатим і цікавим інформативним матеріалом про цю країну та людей і також про фінське жіноцтво, його патріотизм та громадське вироблення. Інформації ці викликали в мене зацікавлення Фінляндією і його жінками, що перші в Європі, ще перед першою світовою війною здобули виборчі права. До перших виборів стало біля 90% управнених до голосування, до виборчої урни спішили селянки — з малими дітьми на руках, цілими мілями їхали на лещатах старші віком жінки, відбували далеку дорогу на човнах жінки рибалок — читала я у тому журналі.

Тому, коли в р. 1919-1920 довелося мені прожити більш року в столиці Фінляндії Гельсінкі, я пильно придивлялася до життя країни, особливо до праці жінок і старалася навязати з ними контакт.

Багато давало мені саме зовнішнє спостереження побуту, але і труднощі, звязані з незнанням місцевої мови можна було сяк так подолати і поробити знайомство.

Багато фінляндських жінок з інтелігентських кругів розмовляли німецькою чи російською мовою, які і я знала, а з тими, що говорили лише по фінськи

та іншими мовами, приходилося порозуміватися при допомозі перекладачів. Кількаміліонове населення Фінляндії, що складається з більшої фінської і меншої шведської частини — хоч різне під расовим і мовним оглядом, все однодушне і солідарне, коли йде про добро їх батьківщини.

Загартовані в многовіковій боротьбі з суворим північним підсонням та морською стихією — тверді і завзяті, так само завзято і витривало обстоювали права своєї землі на самостійне життя.

Говорив мені один фінський журналіст: “Наша країна не має багатого чорнозему, як Україна. — Фінляндія — це камінь, ліс і вода. Багато труду і мольної праці коштує наших людей, оце безнастанне змагання з природою, щоб добувати засоби, потрібні на привіз хліба, якого у нас не достає, та на культурну розбудову країни. Але ми це робимо — наш шляхотний граніт іде на величаві будівлі Берліну й інших великих столиць Європи, наші струнки сосни, найкращий матеріал на корабельні щогли — знані далеко, мандрують аж до доків Александрії на Африканському побережжі та інших портів міст, де будують кораблі. А море-вода це рідна стихія наших моряків і рибалок, джерело заробітку і прожитку. Наші очайдушні моряки, засмалені вітрами і гонені морськими хвилями — іноді аж брутальні, але дбають про свою рідну країну. Вони цілими роками скитаються по океанах на своїх транспортних вітрильниках та перевозять всякі добра з одної частини світу в другу; кожний пятий фін це моряк — вода їхнє живло. Сама назва нашої батьківщини: “Суамі” означає — “країна тисячі озер” і ми любимо ту нашу, всіяну озерами “Суамі” і готові боротися за неї з кожним, хто зазіхає на неї”.

Тодішня Фінляндія лише що

недавно, по упадку царату, звільнилася була з під непрошеного опікунства східного сусіда; з “автономного” великого князівства, якого володарем був кожночасний російський цар, і стала незалежною республікою.

Московські большевики намагалися і там, як на Україні, завести радянську владу, але фіни, об'єднаними силами, під проводом Маннергайма виперли тих своїх “прихильників рад” на російську територію, а у себе створили самостійну республіку.

У всіх ділянках життя велася невтомна, наполеглива праця над організацією і розбудовою нової держави.

І з чужинним світом поглиблювали і поширювали свої господарські і торговельні взаємини та встановляли дипломатичні звязки.

В першу чергу зі своїми сусідами — скандинавськими країнами, Норвегією, Швецією та Данією і новоствореними прибалтійськими державами Латвією, Естонією, Литвою.

До Гельсінкі приїздили з відусіль дипломатичні представництва, було і посольство Української Народної Республіки. З пошаною і прихильністю ставилися фіни до української держави, як до свого природного союзника, містили у своїй пресі багато інформацій про Україну — про її історію, культуру і тодішнє політичне положення і добре розуміли ту небезпеку, що загрожувала Україні від московського большевизму.

Фіни прийняли християнство багато пізніше від українців; їх протестантська релігія, північне положення країни, і вдача людей, що формувалась у постійній боротьбі з суворою природою не створювали пригожої атмосфери для розвитку багатой архітектури чи іншого роду мистецтва. Немає у них величавих Божих храмів, мистецького церковного малярства

(Продовження на стор. 8)

Наймолодша „дольмечерка“

— Дзінь, дзінь, дзінь! дзвонить телефон. Хто там? — питається бабуся. Але голос, що відзивається з телефону, говорить англійською мовою, якої бабуся ще не розуміє. Але від чого наша „дольмечерка“?

— Оленко, — кличе бабуся — а спитай-но, хто там і чого хоче?

Оленка із дуже діловою міркою бере слухавку в свої руки.

— Галов, галов, слухаю, — а по хвилині до бабуні. — Це з пральні, питають чи приїхати по білизну. Я відповіла, що мамі нема, хай задзвонить пізніше.

Приходить листоноша й щось бабуні довго тлумачить, але не годен порозумітись. Кличе малу панночку й просить, щоб переповіла „леді“, що по цей пакуночок, що прийшов із ЗДА, треба поїхати до митного уряду. Оленка переповідає це бабусі й усе „окей“. І так при кожній нагоді, по кілька, а часом і кільканадцять разів на день, кличуть Оленку на поміч. А це нелегкі обов'язки „дольмечерки“, себто такої, що мусить перекладати з одної мови на другу, особливо тоді, коли панні „дольмечерці“ конечно хочеться побавитись лялечкою чи погратися з малим сіреньким котиком... Так, так, бо наша Оленка це чемненька, ясноволоса, ледве п'ятилітня дівчинка!

А ви певно здивуєтеся й спи-

Мала Оленка

таєте, коли ж вона мала час так гарно вивчити аж дві мови, українську й англійську?

О, часу мала досить, бо зразу, як тільки почала вчитися говорити, чула й мусіла вивчати обі ці мови. Бо як же їй не розуміти чи не відповідати бабусі, що привезла вбрану в український стрій лялю, аж із авгсбурзької таборової робітні? Або як не заговорити до тих всіх близьких, що обсилюють її поцілунками й пестощами? Ніяк не можна! І тому наша Оленка хоч-не-хоч водночас присвоїла собі обі близькі для неї мови. І то не будьяк! Ану скажіть Оленці, що на образку в книжечці „Бім-бом“ намальований когут, то Оленка зараз вас поправить, що — півник, а не когут. Або скажіть, що на уродини бабуся дістала цвіти, то Оленка зараз же поправить вас, що не говориться цвіти, але квіти. Оленка не помилиться й не скаже на хлопчика „вона“ а на дівчинку „він“, а як хто не знає добре, як сказати, то Оленка напевне без помилки йому допоможе. Знову ж у школі (Оленка ходить вже до школи, себто до дитячого садку) хвалить її пані вчителька за гарну англійську мову й вимову. Й ніколи Оленка не помішає обох мов, а як чого не знає назвати, то запитає, або дуже виразно покаже „на міги“

Наша Оленка є не тільки „дольмечеркою“ для цілої нашої хати. Вона вміє бути й доброю вчителькою і для кого? Для своєї бабуні! Іде із Неною (вона так називає бабусю) на прогулянку й зустрічає псика. — Ти знаєш, Нено, як пес називається по-англійськи? — Ні, — каже бабуся, — не знаю. Пес називається по-англійському „дог“. А ти вмієш це сказати? — Вмію, каже бабуся. — Ану скажи, і Нена мусить повторити.

Оленка дуже любить, як їй читати книжечки. Має вже навіть немалу бібліотечку. Українські книжечки й газетки, сторінки в усіх газетах, то найкраще читає бабуся. Давніше, як

Оленка брала участь у конкурсі народнього вбрання, що його переведено з нагоди II Фестивалю Укр. Музики й Танку в Торонті

Оленці не було ще й два роки, улюбленою казочкою була „Дід і баба, а в них курочка ряба“ Опісля треба було переопівати від початку до кінця „Бам-бім, запалився кишин дім“ З „Нашого Приятеля“ пізналася Оленка з Шевченком, в „Євшан-Зілля“ з козаками, з сестричкою Меласею. Але найбільше радощів дає Оленці „Весна“ Там не тільки є що читати, але в додатку, як бабуся заграє на піяні „Лисичку-сестричку“, то Оленка вам і потанцює гарно. Недармо ж вона найкраща танцюристка в балетній школі. Вона вже виступала перед „правдивою“ публікою у великій залі в ролі лялечки, котика й медведика й діставала великі „бравва“!

Нещодавно Оленка святкувала свої п'яті уродини. Вона вродилася в Оттаві, столиці Канади. Був тортик з п'яти свічечками й аж десятеро приятельок та приятелів Оленчиних. Тут дуже придалися Оленці її обі мови. Що це мале товариство тів українське, тів англійське робило б без нашої мамої „дольмечерки“? А так при

Із побуту у Фінляндії

(Закінчення зі стор. 6)

та багатого народ. мистецтва — як у нас, але те, що мають, дуже цінять і дбайливо зберігають — не так як у нас.

Місто Гельсінкі не мало для мене того чару, що Київ чи Львів — (для фінів може воно гарніше) — може тому що масивні будівлі, виложені темним гранітом і оливяне небо надавали йому дещо понурого вигляду. Особливо зимою як денне світло появляється ледве впродовж 2—3 годин, находила на мене ностальгія.

Але чимало в Гельсінкі гарного та своєрідного — хочби пам'ятники і цікаві деревляні будівлі в парках — за старими, фінськими зразками, і новочасний солідний будинок національного музею. Оглядаючи музей, модерне улаштування його і обстановку, з сумом згадувала я, що наші музеї у Львові — Наукового Товариства імені Т. Шевченка і Національний, хоч може і багатші своїми збірками, не мали такого приміщення, тиснулись у невідповідних будинках і маса цінних експонатів захована від людських очей по скринях.

Теперішною гордістю міста

її помочі, забава вдалася прекрасно.

Із своїми українськими гостями Оленка прийшла до своєї бабуні, показала свої забавки й попрохала бабуню — розказати їм казочку. А з англійськими вона потанцювала при радіо, а потім усіх попрохала сідати за стіл.

— Як то добре, Оленко, що ти знаєш дві мови, придалося тобі сьогодні, правда? — спитала бабуня. А на це Оленка не без гордості:

— О, я вже починаю вчитись і третьої. Моя приятелька з балетної школи французька й ми вже говоримо з собою по-французьки. О, я хочу знати багато, багато мов!

Така то наша чемна дівчинка, наша „дольмечерка”

Бабуня Олена

величавий, модерний стадіон, викінчений на минулорічну олімпіаду — інформували мене про це учасники тієї імпрези.

Весною дуже гарне, мінливе плесо заливу і сріблених озер, яснозелені березові і темні соснові гаї та лиски по парках та на поближких островах. „Де береза росте, там пуста земля” говорили наші боики і певно багато правди в тій народній мудрості — але фінські берези, яких щось десять різних відмін, дуже гарні в своїй яснозеленій літній шаті і жовтій осінній, а карельська береза прекрасний матеріал на вибагливі меолі.

Оживають у пам'яті деякі картини — спомини.

Широка вулиця-променада, по ній нераз проходжувався Маннергайм, якого всі з пошаною здоровили. Але тепер на ній велика товпа і всі чекають нових звідомлень з міжнародних спортивних ігрищ. Не памятаю вже, чи вони напевно були в Копенгазі і чи то перші міжнародні змагання по війні, але в них бере участь репрезентація Фінляндії. Що кілька хвилин вивішують нові табелі осягів — мабуть одержаних каблеграмами, бо радієві передачі ще не були в ужитку. Велике оживлення, бо фінська дружина веде перед. Остання вістка — що Нурмі здобув перше місце і встановив новий світовий рекорд! Кількатисячна товпа тішиться аж гуде, мало не шаліє з радости і я не пізнаю поважних і трохи насуплених мешканців столиці, не лише молодь, а старших поважних обивателів і сивоволосих бабусь.

Якось річниця — уродин чи смерти їх народнього поета Александра Ківі і ціле місто прибирає святочного вигляду. Портрети поета у вітринах усіх крамниць — не лише книгарень, — нові гарні видання творів, святочні академії. Віддають належну пошану і першим піонерам фінляндської літератури початку 19 століття — То-

НОВІ КНИЖКИ

О. Кислевська: ЛИСТИ З-НАД ЧОРНОГО МОРЯ. Коломия 1939. Обгортка маляря В. Дядинюка. Стор. 177.

Колись давно, коли ми жили в затишші рідної землі, цікаво було нам слідкувати за життям чужих країн. Описи подорожей були улюбленою лектурою.

Олена Кислевська знов любила подорожувати. З-під її пера вийшли численні описи чужих країн. Одні появлялись на шпальтах газет, а другі вийшли й книжками. Одною з них — це „Листи з-над Чорного Моря“, що появились саме перед вибухом другої світової війни. Тому й тоді не встигли дійти до читача, а тепер появились удруге.

Свою мандрівку по Чорному Морі авторка починає побутом у Сергіївці на Бесарабщині. Пізнаємо життя-буття цього закутку української землі. Із побуту селян, із памяток старовини пробивається минуле цієї землі, що її заселили нащадки козаків. Пізнаємо природу цього побережжя, що як не можна краще віддає життя нашого моря...

А потім — подорож до Царгороду. Коротка ніч їзди і вже виринають мінарети цього „міста міст“, що колись слало світло на Україну, а потім було важкою загрозою для її розвою. З великим зацікавленням до минулого ставить свої кроки подорожниця. Завдяки родині Забеллів пізнає вона історичні пам'ятки та щоденний турецький побут.

Ми вдячні видавцеві, що в час ювілею авторки перевидав цю книжку. Бо це дасть змогу пізнати її ще з одної сторони — з цікавих описів її подорожей.

Л. Б.

пеліусові чи Руннебергові — але Ківі це їх такий щиро фінський поет, автор поеми „Сейтесмен валюесті” (сім братів), яким дорожить кожний фін, як ми Шевченком. Твори його, як і старовинний народний епос „Калевала” були у кожній інтелігентській хаті. (Док. буде)

Олена Залізняк

Артистка й громадянка

— Чим можна пояснити, що у Вашім співі слухач відчуває усю гаму людських почувань? — питаю.

Пані І. Черняхівська призадумується.

— Може це тому, що я якось в барвах і тонах водночас відчуваю ліризм і драматизм життя, як цілості.

— Ваш голос саме й можна окреслити лірично-драматичним сопрано, а діапазон великий, то це й дає змогу віддавати ті нюанси почувань — говорю вслід за її думкою. Бачу, що очі артистки покриваються сумовито-мрійливою поволокою:

— І ви знаєте, це українська природа дала мені цю силу відчуття. Природа — великий майстер духових якостей. П. Інна поспішно шукає за чимсь в торбинці. Це фото артистки: в лузі серед квітів, що світяться свіжістю, лице молодої дівчини радістю променіє.

— Гарно, — кажу їй, — а де ж це?

— Дома, на Україні. Там же й музичну освіту здобула, консерваторію скінчила. Звідтам й увесь напрям життя.

Заохочує п. Інну до розповіді. Вона вже не обмежується до коротких відповідей, у її душі сколихнулася хвиля спогадів і потік розповіді ллється вільно.

Студії, праця над собою, успішні виступи на сцені, що заохочують артистку до самодосконалення. Далі творча мистецька праця в українському музичному театрі, — гарний спогад. Фахова мистецька кар'єра п. Інни часто переривана зовнішніми перешкодами, так як і в більшості мистців нашого часу. Воєнна хуртовина, фронти... „Inten arma silent musicae“ — казали римляни. П. Інна з чоловіком інженером ліництва і з маленьким синочком Олегом на руках та старенькими батьками переживала не раз трагічні ситуації у війсьній зарів'ю, коли перед молодою матір'ю стояла проблема: не да-

тись ворогові, не втратити родини, зберегти дороге життя дитини... Страшні часи!

Голос артистки мимоволі задрижав. — Та якось вийшли. І що ж? Потягло назад до музики, співу. З приємністю п. Інна згадує свої успішні виступи в квартеті, що концертував у Німеччині вже за американської влади з класичним репертуаром. П. Черняхівська займалась також педагогічною працею — залюбки згадує свою працю в музичній школі в Регенсбурзі, де викладала спів.

Перериваю на мент розповідь артистки:

— Ваші виступи тут в Америці (раніших я не чула) залишили в мене дуже гарне враження, чула Вас і на українських концертах, на академіях, і в Інтернаціональному Інституті. Але мабуть таки найбільше враження лишив у мене Ваш виступ на останніх двох концертах, коли Ви виконували сповнені драматизму арії Аїди та інші оперові партії, як арію Сантуци з опери Масканія, особливо ж арію з опери Бойта „Мефістофель“ Яких композиторів Ви найбільше любите?

— Трудно сказати!

П. Інна задумується: — Трудно сказати. Це залежить від настрою, себто залежить, хто коли краще охоплює комплекс почувань. Люблю найбільше класичний репертуар — італійських, німецьких авторів, але залюбки співаю й нашу українську народню пісню та пісні сучасного українського класичного репертуару.

— Як Ви поєднуєте свою мистецьку працю з громадською діяльністю? — питаю.

П. Інна рішуче: — Я ніколи не відходила від громадського життя. Пригадую свої вокальні виступи ще „дома“ на користь шкіл, на бідних дітей і т. п., а потім на еміграції в Німеччині свої безкорисні виступи на громадські цілі. А тут я також членка СУА, я б усіх своїх зусиль доложила, щоб збагатити громадські й мистецькі здобут-

Співачка Інна Черняхівська

ки нашого СУА. Два роки я належала до управи 20. Відділу ім. Олени Теліги, організувала культурні імпрези з мистецькою програмою, сама виступала з співом.

— Пригадую собі, — перериваю п. Інну, — Ваш ефектний виступ на показі ноші. А також почула я, що з нагоди Х Конвенції СУА Ви — виступаючи на концерті — зреклися гонорару в користь фонду „Мати й Дитина“ Але скажіть ще щось про інші Ваші виступи.

П. Інна рішуче твердить: — Я поступала згідно з моїм переконанням, у мене немає регіональних розподілів, я мислю по-соборницьки, тому то многократно виступала я безкорисно і на академіях з рамени УКК і на католицьких імпрезах „Провидіння“ й інших, співаю також постійно у себе в православної церкві, хоча я не хористка, а солістка, та беру живу участь у житті нашої парафії.

— Ви гарно поєднали ідею мистецької і громадської праці. А цього соборницького мислення так дуже бракує нам! Як добре, що Ви в своїй праці зуміли його здійснити — заявляю щиро.

На прощання я дякую нашій артистці за ширість, за труд, за хвилини пережиті в її світі...

Н. Пазуняк

Дві аномалії

— Коли б тільки дві, то ще незле — скаже хтось, прочитавши заголовок. Можливо їх є й двісті, а ми призадумаємось над двома.

Живемо тепер у сезоні, коли відзначаємо роковини світлих історичних подій та людей. Ці академії й концерти мають у собі глибокий духовий зміст, який вливається переживанням у нашу душу. Це пошана пам'яті тих, що в служінні великій ідеї склали і своє життя... Це нагода думкою полинути на рідну землю, відсвіжити в пам'яті події, які дає тема імпрези, духово зеднатися з Батьківщиною...

Здається ще не затерті в пам'яті ті імпрези в рідному краю: святковий настрій, тиша, здавалось би — той, кого вшановуємо, був із нами. Дома чи тут, велика кількість приявних на тих імпрезах є запорукою й доказом великої пошани для цих роковин.

Та вражає нас одна обставина, що не повинна переривати святочного настрою. Маю на думці — оплески.

— Пані, прошу вас, виясніть вже раз нашим людям, коли можна оплескувати, а коли ні, бо то прямо жах! сказала мені в таборі співачка Дубовська на академії Олени Теліги. — Частина оплескує, а там, дивиться — втирають сльози, таж це не докінчила вона. Пішла співати, а публіка далі оплескувала.

А ось академія Базару в ЗДА. Програма поважна, мистецьки ведена, доповідь повна державницько-виховних думок. Виступає молода співачка і з глибоким зрозумінням змісту віддає пісню:

Ой вправ стрілець покрай зруба
Коло зломаного дуба
І не встане вже...

Я думкою полинула "коло зломаного дуба" й забула, що на академії... Та нераз ціла зала заплескала гейби молодій на весіллі. Морозом потягло по душі. Співачка стоїть збентежена, не сподівалась того.

— Скажіть нашим людям, коли можна оплескувати — пригадалися слова Дубовської.

Пане, кого ви оплескували, того стрільця, що не встане вже, чи співачку, запитала я свого сусіда.

— Або я знаю, воно так відрухово, важко сказати, а врешті, чому вас це цікавить?

— Ви довго тут? запитала сусідка — побудете, то звикнете.

Здавалось мені, що це може в нашому місті така поведінка. Та читаю допис Відділу США про свято бл. п. Ольги Басараб: "Доповідь про героїню виголосила пані Н., за яку публіка нагородила її рясними оплесками" Мабуть знов не зрозуміли ваги цих роковин та пам'яті героїні...

Виринає питання: в нас багато імпрез, а як тоді подякувати людям за їх виступи на сцені?

Це правда, що в нас багато жалібних імпрез, бо доля нашого народу багата в трагедії. Але ці нещастя видвигнули героїв, яким стало сили підняти боротьбу за кращу долю народу. Вони заслуговують на призадуму над їх великими жертвами і це мусить бути провідною думкою роковин. Про це мусять пам'ятати зібрані там люди.

Цієї справи не може упорядкувати одна громада. Ціле наше громадянство повинно стежити за нею і навести лад. В першій мірі слід розрізнити характер імпрези, а коли це важко зробити публіці, то цей обов'язок тяжить на організаторах. Це треба заповісти перед відкриттям, або вмістити відповідну завагу на програмці.

Не клопочіться тим, що наші мистецькі сили не дістануть признання за свій виступ. Вони разом із нами віддають пошану пам'яті поляглих борців. За цей їх труд ми повинні щиро подякувати їм, але не оплесками чи подачею квітів. Вони виражають словом чи співом наші почування в досконалій формі і сповняють так найкраще своє покликання.

А друге — це наше спізнення. — Ідеш на концерт?

— Іду.

В котрій початок?

— На програмі о шостій, але коби в осьмій почали! Не бійся, не спізнємось.

І справді, попробуйте знайти імпрезу, що не починалась би хоч на годину пізніше, як заповіджено. Цю традицію перенесено зі "старого краю" і живе вона між нами в далекому світі. Тут уже не вина громадянства, а організаторів імпрез. Вичікування знеохочує, перетомлює й деморалізує. Вичікувати на початок і провести дві-три години на самій імпрезі — на те ніхто не має часу. І на імпрези не йде..

С. Паламарська.

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Дещо про „варіяції“

Я завжди прочитую уважно кожне речення про Леся Українку, а тут, коли вона пише про збирання мелодій народних пісень, то й поготів. Та здивувало мене дуже, що вона каже про „Вітрогони“ Остапа Нижанківського. На її думку, це невідповідна назва для коломийок. А в мене є ці ноти й я хотіла скласти також танок до цих „варіяцій“ на гуцульські коломийки. Правда, й мені щось із тією назвою не подобалось. І ось довідаюся, що Леся „засудила“ ті „Вітрогони“ й узагалі варіяції на тему народної пісні. Що ви про це думаєте? Адже всі наші композитори (і чужі теж) склали музичні твори на мотиви народної музики, чи творили „варіяції“ на такі або сякі теми. Чи маємо вважати справді це за не-мистецтво? Для мене це дуже важне, бо я використовую це все для танкових композицій.

Оленка Гердан, Торонто

Віршики й оповідання на свято Т. Шевченка знайдете у збірнику „Весна“. — Ціна 50¢.

Звідомлення

Річний Зїзд членів Головної Управи відбувся в днях 20 і 21 лютого в Домі СУА у Філадельфії.

Програма нарад була обширна і довший звіт появиться у квітневому числі Нашого Життя. Число 3 за березень вже на укінченні, тому користуємо ще з можливости подати деякі з найважливіших рішень Головної Управи.

У справі Дому, постановлено просити Відділи СУА за додаткову позичку на 2 процент. Чимало Відділів СУА мають покладні гроші в банках на 1 або 1½%. Даючи позичку на 2 процент Союзові Українок Америки, Відділи допоможуть сплатити Дім скоріше і цим заощадають своїй організації 3 процент, а все таки придбають собі більший процент і вдоволення, що Дім СУА стане в короткому часі вільний від задовження на моргедж. Це відноситься також і до членок СУА які можуть дати позички на 2%.

Найкращим доказом довіря до організації і правильности такого рішення є 1,000 доларів які зараз по зборах дала як позичку на 2% п. Катерина Ярош, рекордова секретарка СУА. Процент зараховується з дня одержання позички, як Відділам СУА, так теж і приватним особам.

У справі поїздки делегатки СУА до Гелсінкі на Конгрес Міжнародної Ради Жінок, члени Головної Управи СУА перевірили дотичні папери і ствердили що п. Олена Лотоцька, голова СУА, їде на цей конгрес як повноправна делегатка у складі Національної Ради Жінок Америки і призначена до комісій, між іншим до комісії імїграції, яка дає широке поле до діяння на міжнароднім конгресі жінок. Наша організація не має вплачувати ніяких грошей на конгрес, бо це покриває Національна Рада Жінок Америки, де ми платимо річну вкладку, але СУА має покрити кошти подорожі своєї делегатки, що становить, згідно з підрахунками

Поштові значки з визначними американськими діячками

Н.Р.Ж. Америки, досить поважну суму.

Тому Головна Управа СУА відноситься з проханням до Відділів СУА прислати датки на ту ціль якнайскоріше і в досить значній сумі.

Голова СУА виїде на конгрес до Гелсінкі у складі делегаток Н.Р.Ж. Америки в перших днях червня ц. р., щоб бути на час відкриття конгресу дня 8 червня, 1954.

У звязку, з цим Головна Управа одобрила плян обїздки і доручила голові СУА відвідати, після конгресу в Гелсінкі, Німеччину, Францію і Англію, де є більші громади українських емігрантів та українські установи.

На делегацію СУА передали на зборах Головної Управи: Відділ 1 в Нью Йорку 50 дол.; Відділ 22 в Шикаго 100 дол., а деякі Відділи вже деклярували свої дари.

На обїді Головної Управи, в неділю 21 лютого, де були запрошені теж гості, тісно звязані з СУА і СФУЖО зібрано 122 дол. на поїздку делегатки СУА до Гелсінкі.

Про інші справи вирішені на Зборах Головної Управи виїде окремий обїжник.

Олена Ф. Д. Лотоцька,
голова

Подаруйте твори Лесі Українки "Spirit of Flame" до бібліотеки в вашій місцевості. Поширите відомості про нашу культуру.

ПО ВСЬОМУ СВІТІ

Жінки на поштових значках

Перша жінка, що появилася на поштовому значку в ЗДА, це була Марта Вашингтон, дружина президента. Це сталося в 1902 р. а в кілька літ пізніше випущено значок із образом індіанської княжни Покагонтас. У 1934 р., коли Америка дала почин для культу матері, випущено значок із портретом матері маляря Дж. Вістлера. У 1936 з нагоди роковин подвижниць жіночого руху Сузан Ентоні випущено значок із її портретом. Від тієї хвилини появляються часто значки з портретами жінок-діячок. У 1940 вийшов значок із Кл. Бартон, основницею Американського Червоного Хреста. Пюдаємо тут значок, що появилася в тому ж році із портретами трьох подвижниць жіночого руху в ЗДА — Каррі Чапман Кет, Елизабет Стентон і Люкріції Мот.

В Австрії

Державна статистика стверджує, що австрійська жінка заробляє тепер краще, як перед війною. Правда, життя подорожло та не в такому відношенні, як піднеслася платня. Статистика слідкує також за видатками жінок. По витратах на харчі й одяг, що прийшли великою хвилею по стабілізації валюти в рр. 1950—1952, тепер ідуть гроші на віднову мешкання. Тому піднеслися торги в ділянці хатнього устаткування, як меблях, тапетях, завісках і т. д.

Посмертна згадка

У 1951 26 Відділ США втратив дві членки: дня 25 січня померла бл. п. Анна Когут, а 15. червня бл. п. Анна Білик. Членки 26 Відділу взяли участь у похоронах із своїми відзнаками і прапорами. Над гробом попрощала їх містоголова 26 Відділу п. Ольга Солотка.

НАТАЛЯ ЧАПЛЕНКО

Вістка про смерть Наталі Чапленко, з роду Рудницьких, струснула всіх її приятелів і знайомих несподіваним ударом. Покійна була в силі віку, повна надій і плянів. Невблаганна смерть вкоротила їй віку, полишаючи у смутку її дружину, проф. Василя Чапленка.

Народилась у Стрию в 1909. Там закінчила й учительську семінарію у 1929 р. Любила своє звання й згідно зі словами її вчителя д-ра О. Цісика дуже дбайливо підговлялась до т. зв. практичних лекцій у школі вправ. Нажаль непригожі обставини не дозволили їй приложити своїх сил до навчання української дівчорі. Лиш коротко вчила у Вишнівці на Волині, а потім через свою позашкільну працю звільнено її й перенесено на одне з найгірших місць, до Кадлубка в Конгресівці. Там довелось їй, як багатьом нашим заточенцям, вкладати своє знання в польську дівчорі. Та вона тим не зражувалась. Знаючи, що добре фахове знання зможе колись використати й для своїх, вона щороку відвідувала під час вакацій фахові педагогічні курси у Варшаві, здавала іспити й працювала над собою. Щойно вибух війни привів її назад на рідні землі. Тут вона вже могла працювати серед своїх та умовини большевицької й німецької окупації не давали їй розвинути всіх своїх сил.

Военна мандрівка привела її через Прагу, Мюнхен, Ваймар до Авгсбургу. Тут по закінченні війни могла постати справжня

українська школа. Вона взялась за це з усім запалом. Про ці початки писав перший командант табору, що сам дивувався, як у непевні часи репатріації вона зайнялась створенням цієї школи. Таборова школа в Авгсбургу стала зразковою і всі американські інспекції кінчились похвалами для табору і директорки школи.

У тому ж часі знайшла вона товариша життя. Ним став відомий письменник і мовознавець Василь Чапленко. Недовго тривало їх подружжя, бо вже в кілька літ по приїзді до ЗДА смерть припинила її трудяще життя. Поховано її в Квінсі дня 22. жовтня 1953 при великій участі друзів і представників українського педагогічного, містецького й наукового світу.

Вічна їй Память!

ПРО ШКІЛЬНІ ПАТРОНАТИ

Управа Комітету "Мати й Дитина" розіслала тепер анкетний листок, що збере точні дані про кожну навчальну станицю в Німеччині. Зібраний матеріал дасть перегляд розпочатої акції допомоги. Матимемо картину нашої роботи, що виросла з дрібної збіркової акції.

До ряду шкільних патронатів приступив збірковий пункт Комітету "Мати й Дитина" в Лорейні, перейнявши опіку над школою і садком у Штеттенгофені і 1 Відділ США в Нью Йорку, що перебрав опіку над навчальною станицею в Ерлянгені. Число дітей, обнятих опікою, зростає.

Комітет "Мати й Дитина."

О С О Б И С Т Е

Нашій шановній співробітниці проф. д-р Наталі Василенко-Полонській складає щирі побажання з нагоди 70-ліття її народин і 45-ліття наукової праці

Редакція „Нашого Життя”

Літні оповідання й віршики знайдете в книжечці „Соняшні дні”. Ціна 30¢.

З листів до редакції

ЩЕ ПРО „КНЯЗІВНУ-ЖАБУ”

Я бачила в Торонті цю дитячу песку і з подивом можу сказати, що опрацювання вистави було дуже старанне. Декорації чудові і гра дітей-акторів, за малими недотягненнями, дуже добра. Треба вітати цей почин наших жінок у Бофало і піддержати їх у тому. Наші діти потребують дуже театральних вистав і тому жіночі організації повинні тим зайнятись.

Та треба добре застановитись над родом вистави. Вона мусить бути дітям зрозуміла й увесь час держати увагу дітей у напруженні. Наприклад, у виставі „Князівни-Жаби” були дуже довгі перерви, мабуть спричинені зміною декорацій. Це нудило дітей і враження чи настрій від попередньої дії пропадав. Діти не схоплювали змісту через те. При першій дії слідували уважно, а потім щораз менше. Після вистави діти казали „щось було гарне, але що — не памятаю”

Олександра Копач, Торонто

З НАУКОВОГО СВІТУ

На ювілейному науковому зїзді, що відбувся з кінцем грудня в Нью Йорку, прочитали свої доповіді — Наталя Осадча-Яната: Про народню медицину, Кіра Архімович: Про нові види томатів і д-р Софія Парфанович: Про знеболювання пологів та Л. Зофійовська: Мікрогамети у Віоля Трікол, а А. Кардиналовська: Українські елементи в мові російських футуристів. Свої доповіді прислали: д-р Н. Полонська-Василенко (Останній кошовий Запоріжжя П. Кальнишевський) і Н. Кордиш-Головка (Могильник культури полів поховань біля села Привільного на Україні).

СТУДІЙНІ ДНІ „ОБНОВИ”

На Студійних Днях „Обнови”, що відбулися в Римі у грудні м. р. подала перегляд діяльності Католицької Акції Іванна Мірчук із Мюнхену. Доповідь на тему „Роля жінки в Католицькій Акції” виголосила проф. Марія Томашівська.

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

IN THE SPOTLIGHT

One hears a pretentious question: Are we in the spotlight? — and if so, then why?

The answer comes quickly: Yes we are, and this is so because we, the Ukrainian women in America, possess the liberty given us by the destiny, and should we so desire and be capable of performing, we might carry out many a thing for the benefit of our compatriots living, or rather existing, either in far away Ukraine behind the Iron Curtain or in Germany, in the camps, in the old-age asylums (Altersheim), or in private lodgings, ill and infirm, with little children. They lack freedom of action and means to struggle for it, and hence they turn their sight toward us. It penetrates the seas and oceans — and we do perceive that we are in the spotlight.

Do we deserve it? I should not judge we do. We rather accept it as a matter of fact, thrusting upon us some obligations, the duties to act rather than just talk. Under this piercing light turned up toward us our organized life has been growing more rapid and has become more coordinated.

*

In the course of this year we are going to celebrate in dignified manner all over the free world, the 70th anniversary of the Ukrainian feminist movement. We shall thus show to our own people and reveal to the nations of the countries of our settlement the origin of this movement, reviewing it in pragmatic aspect, evaluating its gist as well as stages of progress up till the present moment. This is the truth we are bound to tell and this way our attention is focussed in the organizational sector.

*

No less interest is stirred amid the Ukrainian women by the

forthcoming journey of Mrs. Helen Lototsky, national president of Ukrainian National Women's League of America, to Helsinki, capital of Finland, to take part, within the American delegation, in the congress of the International Council of Women. We dwell on this subject separately, however.

Among our chief problems the one outstanding is the subject of social work, particularly the question what form of this work would be most expedient while concentrating on our hard core compatriots in Western Europe. In the circles of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations, as well as of UNWLA, a happy solution has engendered, namely that of patronage over Ukrainian day nurseries in Western Europe. Mrs Irene Pavlikovska, our delegate to the recent MMM Congress at Brussels, capital of Belgium, has effectuated this idea. While visiting the branches of UNWLA in United States and reporting on her journey in Western Europe, she has raised this acute problem

of assistance to Ukrainian children in Europe. Many a branch took over this difficult but noble task to aid the children's groups by regular support through the office of the Ukrainian Women's Organization in Germany. This assistance is moral as well as it is material.

It has been proved that the best way of taking hold of the children is to organize for them the day nurseries and schools. These present an opportunity to work for their mental development, no less than to feed them and to acquaint them with their native land unknown to them.

Books, readers and school accessories are likewise part of this program.

In Canada a similar action is being pursued by Mrs. Dima, who also was a delegate at Brussels.

*

We have presented in brief the projection of the topics of our organizational concern on this continent at the present moment. Still we are fully aware that we cannot stop here for we perceive acuteness of the spotlight turned upon us, of our surrounding from near and afar, because we shall continue to remain in the spotlight.

N. P.

DETROIT BRANCHES OF UNWL WELCOME PERLE MESTA

The Detroit Free Press sponsored "For Women Only" Week during February 8-13 at the Lafayette Shubert Theatre.

Madame Perle Mesta, former American ambassador to Luxemburg was guest speaker on Mon., Feb. 8.

Madame Mesta gave a very interesting account of her experiences and work as Ambassador to Luxemburg. Then she told about

the surprise invitation that was extended by the Russian representatives that she go on a three month tour to Russia and told in detail about her travels, her experiences and the many political, social, industrial aspects of life behind the Iron Curtain.

The Ukrainian women of Detroit excitedly noted that Madame Mesta would be visiting Detroit and so a committee of the Uk-

THE CONGRESS AT HELSINKI

The International Council of Women holds its congresses every three years. Each of these congresses becomes an important date in the life of organized womanhood the world over. It is being dedicated to some single positive theme in women's life. Since the International Council of Women is composed of National Council of Women and had then countries, the preparation for the congress is rousing the woman-kind throughout the entire free world.

The Ukrainian women had likewise been members of the International Council of Women. Following the World War I, after Ukraine had declared its independence, the Ukrainian women had formed their Ukrainian National Council of Women and had then joined the International Council of Women. At that time their representative, Mrs. Hanna Chikalenko Keller took part in the congress at Oslo, capital of Norway. There had also been a Ukrainian

rainian Women's League Detroit Branches arranged to have an audience with Madame Mesta and present her with a gift of two Ukrainian figurines as a token of their appreciation and gratitude of her wonderful sympathetic account of her travel in the Ukraine and her courage and forthrightness in presenting a truthful account of what she found behind the Iron Curtain.

Mrs. Anastasia Volker was instrumental in arranging the necessary details that such an audience be possible.

A committee composed of Mrs. A. Volker, I. Kozachenko, K. Chomiak, O. Shuster, I. Draginda, T. Dovhan, A. Bilous, E. Saporoshets and P. Budzol met with Madame Mesta after her lecture on Monday, Feb. 8.

Madame Mesta in a communication the following day, expressed her appreciation for the gracious gesture of the Detroit Branches of the Ukrainian National Women's League of America.

delegation at the next congress in Washington, D. C. (1925). It was made up of two delegates, Mrs. Hanna Chikalenko Keller representing the Ukrainian Council of Women, from Europe, and Mrs. Helen Lototsky from New York. Mrs. Julia Jarema was present as a guest. At the congress in Washington there had been sounded some inimical voices in reference to legality of Ukrainian participation in the congress. However, the Ukrainian delegation succeeded in defending their position. Subsequently this problem reappeared and in accordance with the rules of bylaws of the IC of W the Ukrainian Council of Women was rejected in 1929.

The Ukrainian women, nevertheless, have been continuing their activities in the Ukrainian Council of Women and have been following the work of the International Council of Women. The suffragist movement was evolving and growing ever stronger and the Ukrainian women were presenting their problems at the congresses of other international women's organizations, like the International Women's Alliance,

Women's Guild, the World Movement of Mothers, organized after World War II, and others.

Still the Ukrainian women have been able to get into the International Council of Women, through another door. In the countries of their settlement they are taking part in the National Councils of Women, and this has already occurred in the United States, Canada and Australia. Within the delegations from these countries the Ukrainian women have been delegates to congresses of the International Council of Women.

This year Mrs. Helen Lototsky, president of the Ukrainian National Women's League of America, has been invited as a member of the United States delegation. Surely she will inform appropriately the participants in this international convention of the actions of Ukrainian women immigrants in the free world.

L. B.

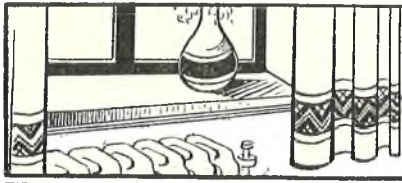
AN UNUSUAL JUBILEE

The Ukrainian women are to celebrate in March 1954 a remarkable jubilee. Madam Olena Kisilevska, the president of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO), is reaching her 85 years of age. On this date the Ukrainian women scattered all over the free world, will joyously greet their renowned leader who at present resides in Ottawa, Canada, and is enjoying her unfaded physical and spiritual vigor.

This jubilee is linked with another date in the life of Ukrainian organized womanhood. In 1954 seventy years have elapsed since the first Ukrainian women's society had been organized which date is considered by Ukrainian

women as the beginning of the Ukrainian feminist movement in Ukraine. The venerated notability, who is presiding over WFUWO, had been in 1884 a member of this first feminist organization. She was then a 15 year old school-girl, yet she was already interested in the emancipation movement. For 70 years Olena Kisilevska has been marching in the first ranks. She has been working as a civic worker, a journalist and a parliamentarian, having trodden all the stages of women's suffragist crusade, finally to become its leader.

This is why the Ukrainian organized womanhood couples both these jubilees into one honoring in their leader the labors and attainments of several generations.

У НАШІЙ ХАТІ

Кухонна обідка

В Америці відкриваємо багато цікавого й корисного в ділянці домашнього господарства. Та найбільшою несподіванкою — це „кухонна обідка“, що її влаштовують що якийсь час.

Як це відбувається? Кожна жінка любить заглянути до чужої кухні, перевірити й порівняти. А що, коли б їй удалось оглянути зразкову кухню чи якусь незвичайну, що має особливе призначення? Ще з більшою охотою! То ж тут переводять такі обідки цікавих кухонь. От, недавно тому відбулась така у Нью Йорку. Учасниці оглянули кухню на великому кораблі, далше кухню першого-рядного японського ресторану, а потім ряд приватних кухонь на високому рівні. Найцікавішою з тих була кухня Дороти Томсон, визначної американської журналістки. Дорота немолода вже жінка й не любить надто модерних угодінь. Її кухня зразкова, але дещо „старомодна“ При тому дбайливо упорядкована, гарна в кольорах, про що подбав чоловік Дороти Томпсон, маляр. Вона сама приймала відвідувачок, а їх було 500 того пополудня. Пояснювала й показувала це й те. Вона залюбки куховарить, а всі нові приписи випробовує сама. Тут у кухні є й куток, де вони обідають удвох із чоловіком. Бо — каже вона — що коротша віддал від кухні до стола, то страва смачніша.

Як цікаво це почути! У нас чомусь здавалось би не в доброму тоні говорити про варення чи їжу. Мовляв, це було колись у звичаю, що жінки при стрічі вимінювались приписами, або підглядали куховарські та-

емниці. Сучасна жінка вже не приділяє стільки уваги кухонним справам. Це перестаріле й непотрібне.

Та знов розвій життя показує інакше. Хоч ведення кухні тепер упрощене, то власне вимагає більшої уваги. Їжу треба комбінувати так, щоб вона мала всі потрібні складники. На харчах із консерв усе не можна поклатись. Щоб родина була здорова, а діти росли і розвивались, треба подавати все свіже й здорове. Це може й трудніше тепер куховарити, як воно колись бувало.

Вже й не згадуємо тут про товариське життя, що вимагає теж цього вміння. Товариські зустрічі, більші чи менші гостини — все це опирається на руках жінки-господині. Це не значить, щоб їжа для гостей була якась особлива, або щоб продовжувати нашу „празничкову“ традицію на тутешніх гостинах. Але зладити скоро гостину на кілька чи більше осіб, не втомляючись безмежно й не порушуючи хатнього ладу, треба вправи і належного підходу до цього.

Отже — не відсуваймо кухонної теми на другий плян! Це є наш варстат праці, що займає важне місце в народньому господарстві. Звання домашньої господині — це фах, як кожен інший. Нема чого соромитись розмов на цю тему, читати чи писати дописи про те. Дорота Томсон, що пише в „Ледіс Гомв Джорнал“ передову, до якої прислухається весь американський жіночий світ, не вагається подати в тому самому числі припис свіжо випробуваної страви. Вона шанує це вміння, що вимагає вправи й смаку.

Вже й не кажучи про обідку кухонь. Варто було б таку й для нас влаштувати. Щоб оглянути найновіші осяги в тій ділянці та піднести цей варстат праці до належної висоти. **Зірка**

ПОДБАЙМО ПРО ЩІТКУ І ГРЕБІНЬ!

Коли купуємо собі гребінь, тоді уважно добираємо його. Щоб не були за гострі зубці, щоб він був відповідно великий, щоб трохи був гнучкий та все ж не ломився і т. д. Матеріал гребеня мусить бути міцний та відпорний на воду чи мило.

Те саме із щіткою. Давніше виконували їх із шерсти, волосіння, а тепер із найлону. Щітки для немовлят є з м'якої козячої шерсти. Щітку також добираємо уважливо, бо при теперішній зачісці щіткування волосся дуже важне.

Причесавшись кожного дня, треба витерти гребінь і щітку м'якою стирочкою. Це дуже важне, бо порошок, що залишиться на гребені увійде другого дня знов у наше волосся. А ж розчісування і щіткування волосся має власне позбавити його від пороху й сажі!

Миючи голову, вимиваємо також докладно гребінь і щітку. Гребінь миємо в теплій воді милом, а щоб позбутись бруду, що заляг поміж зубцями, треба намити гостру щітку, що служить до миття ванни й потерти гребінь нею. Коли вже вимитий, витерти його й поставити, щоб висох, але не на сонці, чи коло кальорифера. Те саме зі щіткою. Щоб висохла, кладемо її на бік в не надто теплій кімнаті.

Апетит у дітей

Це велика журба в кожній матері! Дитина не хоче їсти, протягає час їжі, старається викрутитись від того немилого обов'язку. Чому це так? Виглядає марно, нездорово. Як тут їй рости, як витримати якусь недугу?

Такі скарги чуємо раз-у-раз. Матері завдають собі великого труду, розказуючи казки за кожну тарілку юшки, або обіцяючи кіно за кожен зїджений обід. А це допомагає тільки один раз, а не лікує лиха в зародку.

Чому це так? Чому діти не хочуть їсти?

Тут треба перевірити багато причин. Засадничим є брак руху в міській дівчині і невпорядкований стілець.

Дитячий організм вимагає певного руху і сільська дівчина чи та, що живе на окраїнах міста, його має. Але й така дівчина просиджує багато годин у школі й уже її рух до певної міри обмежений. Про це треба пам'ятати і дбайлива мати завжди поведе дитину на прохід туди, де вона може побігати й поскакати.

Якщо дитячий організм щодня не випорожнюється, тоді й її органи травлення не працюють як слід і вона не хоче їсти. Тому треба дбати про відповідну їжу, що прискішує випорожнення. Ліки на очищення чи полокання допоможуть тільки в одному випадку.

Коли ми вже при їжі, то треба тут згадати й про раціональне подавання. Дитина повинна їсти правильно в тій самій порі щодня й не хапати нічого przypadкового. Бо діти не можуть устоятись спокусі й сягають тут і там за чимсь солодким, а то й купують дешеві солодощі в найближчій крамниці. Коли вони перевантажили солодким свій шлунок, то й нічого дивного, що немає в них апетиту до іншої їжі.

Отже цьому лихові зарадити можна. Тільки продумати і провірити причини його.

Пересаджування кімнатних квітів

Кімнатні квіти, які зимою були одинокою живучою зеленню у наших кімнатах, з приходом весни потребують пересадження.

Пересаджуючи, мусимо пам'ятати, що величина вазонка мусить відповідати рослині й то для доцільности росту та естетичного вигляду. Кожна рослина потребує підливання і тому вазонки не може бути повний землі, але на один палець землі мусить бути менше.

Вазонки уживаємо лише глиняні. Глязуровані, порцелянові чи скляні, хоч виглядають гарно в кімнаті, до культури кімнатних квітів не надаються. Якщо даємо нові вазонки, то перед садженням намочуємо їх пару годин у воді. Старі вазонки треба перед ужиттям випарити гарячою водою зі содою і щіткою вишурувати. Кожен вазонки має в споді дірку, що її затикаємо черепком, так званим „дреном“ Дрена не сміємо забути.

Землю вживаємо відповідну кожній рослині. Не може вона бути надто багата у відживні речовини, ані виявлена. Тут подаю загальні правила. Коли більшість квітів, особливо, папоротні з тропічних країн, потребують т. зв. „легкої“ землі, з перегнилого листя, торфу з цілком малою домішкою городової землі, то для інших рослин, що походять із уміркованого підсоння відповідніша т. зв. „тяжка“ земля, що складається з компосту розсадничкової та городової землі. Рослини, які походять із пустинь чи степів, як кактуси, потребують більше піску.

Майже кожна рослина потребує особливого складу землі, але можна сміло подати, що велика частина кімнатних рослин дуже добре росте в мішанці: 2 частини городової, 4 частини листяної, 2 частини компостової з глиною і вапном і 1 частина піску. Рослини-деревця, як олеандер, мірт, лавр і гранат потребують дещо сильнішої землі. Склад її буде: 4

частини городової, 3 частини компостової, 2 частини листяної землі і 1 частина піску.

Земля для кактусів повинна бути більше піскова і не затяжка. Для більшості кактусів потрібно: одну третю городової, одну третю компостової, легкої землі, шосту старої глини, одну шосту піску і трошки торфу. До цього додається дещо потовченої цегли, дуже мало розпиленого деревного вугілля, а для деяких відмін дещо вапна. Ніколи не вільно садити кактусів у завеликі вазонки, бо через повільне висихання землі, коріння і пень гниють і кактус гине. Садити кактуси у порцелянові або глязуровані вазонки, це певна їх загибля. Не маючи відпливу води, вони скоріше чи пізніше згинуть.

Пісок для всіх кімнатних рослин мусить бути чистий, найкраще перемитий.

Із відцвілих зимою цибулькових рослин, усуваємо квіти, але не листя, яке є потрібне цибулькам для згромадження відживчих речовин.

Перезимовані в пивниці вазонкові квіти, як пеларгонії, фуксії при пересадженні сильно притинаємо.

Пальми докладно миємо літньою водою м'якою губкою, кожен лист. Все хворе чи завмираюче витинаємо.

Лаври, олеандри та мірти в квітні тьмо, щоб надати їм бажаної форми, а також очищуємо від порошу та зародків мшиць.

Кімнатні квіти, що їх на літо виносимо на вільне повітря, як наприклад, кактуси, поволі при звичаємо до нього. Звичайно виносимо їх щойно в другій половині травня надвір.

Роман Коцик

КУХОВАРСЬКА КНИЖКА

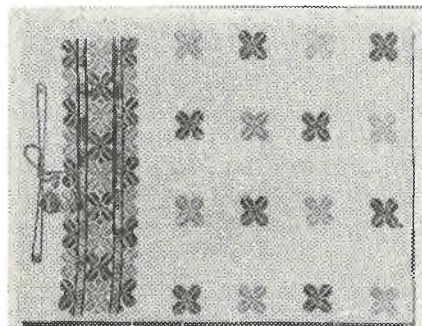
М'ЯСИВА

Ціна 60 ц.

Замовляти в Централі СУА

Українська вишивка

ВИШИВАНИЙ АЛЬБОМ

Світлини й листівки радо зберігаємо в вишиваному альбомі. Матеріалом для цієї цілі служить нам сіре або піськове полотно, на якому гарно відзначається наша вишивка.

До вишивання альбому годяться добре вставкові мотиви. Звичайно приміщуємо цей мотив вздовж хребта альбома, а невеличкі мотиви „одскочки“ кидаємо по обгортці.

Розмір альбома 13 x 10"

НАРОДНІ СТРОЇ

на шкільні свята
проводить

КООП. „БАЗАР”

822-823 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

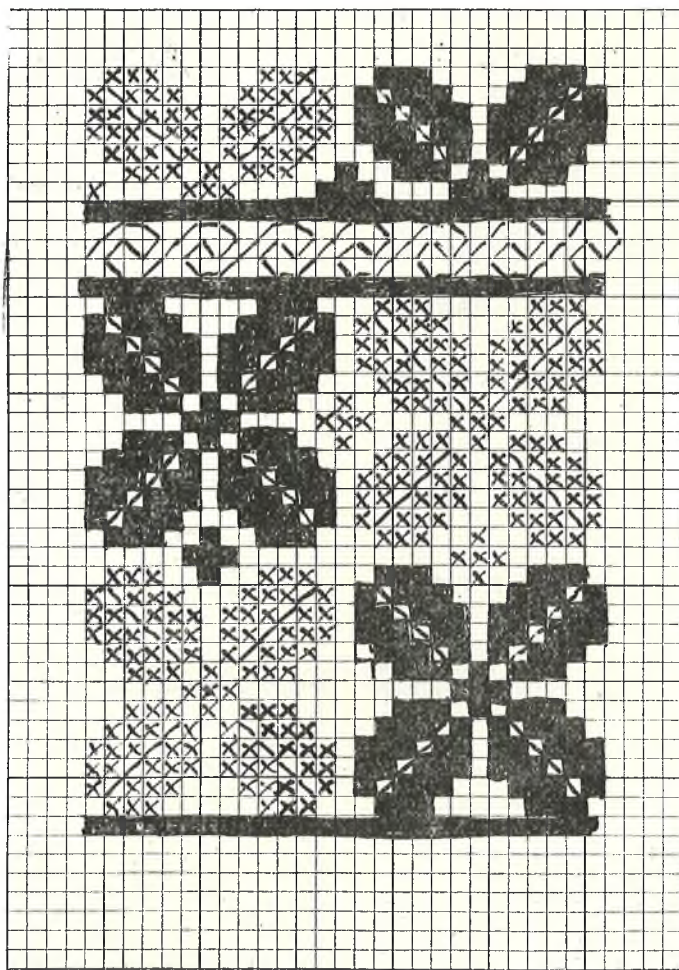
Шапки й віночки
Сорочки й пояси
Спіднички й шаравари

Взір із Поділля

Хрестиковий взір у двох кольорах походить із східного Поділля. Знятий із сорочки в музею НТШ у Львові.

Окрім хрестиків примінені також півхрестик у кривульках, з обох боків вставки і по середині листочків. Кривульки, що йдуть вздовж взору не є виконані в одній кольорі, а чергуються — чорна кривулька з червоною. Також півхрестикові лінії, що йдуть серединою листочків мають відмінну кольорку, у чорних листочках вони червоні, а в червоних — чорні.

До вишивання вживати ниток марки ДМЦ, червона 321.

Печена риба

Потрібно на 4 особи:

- 1½ ф. риби, може бути річна або морська
- 1 ложка товщу
- 1 ложка масла
- сіль, перець

Рибу почистити й поділити на частини. Посолити, поперчити, завинути у восковий папір і залишити у ледниці на 15—20 хвилин, щоб утягнула в себе сіль та не тратила надто багато соку під час печення. Нагріти піч на 550° впродовж 10 хвилин. Витягнути з долини посудину („таємничу шуфлядку”), помстити її товщом, уложити рибу й помстити зверху товщом. Засунути під вогонь у віддаленні около 3 інчів. Не обертати риби на другий бік, бо вона припікається знизу від гарячої посудини. Тонкі кусники готові за 6—7 хвилин, а грубіші або ціла риба за 8—10 хвилин. Вийняти на подумисок, полити рум'яним маслом, прибрати платочками цитрини і петрушкою.

До цього годиться печена картопля і салата з квашеної капусти.

Волоська капуста з начинкою

Потрібно на 4 особи:

- 1 волоська капуста
- 3 ложки січених, варених грибків
- 1 скл. рижу
- 1 цибуля
- 2 ложки масла

Капусту покроїти у чвертки, кинути на киплячу, солону воду і обварити не більше, як п'ять хвилин. Коли стече, нехай холоне на цідилі, а тоді зладити таку начинку: риж легко обварити, відцідити, переполокати зимною водою і ще раз відцідити. Взмажати цибулю ясно на маслі, кинути на те січених, варених грибків, розвести грибовим соком і всунути до гарячої рури на 15 хвилин, щоб риж остаточно дійшов. Вийняти і коли трохи вистигне, накладати

поміж листки капусти. Вимастити ринку грубо маслом і накладати в неї чверточки волоської капусти. Залити рештою грибової юшки і душити під покрішкою до м'якості.

Салера в помідоровій підливці

Потрібно:

- 2 великі або 3 менші салери (корінь)
- 1 ложка масла
- 2 ложки помідорових повил
- сіль, цукор

Помити й почистити салери, шокроїти в пластинки, додати малу ложку масла, підлити небагато води, посолити і душити під покрішкою. Коли будуть напів м'які, влити помідорових повил, трохи поцукрувати і ще яких п'ять хвилин піддушити.

До цього годиться присмажена картопля.

Пиріг із кашею

Потрібно на тісто:

- 2 яйця
- 2 горнята (капи) муки
- 1 горня (кап) молока
- 2 ложки цукру
- 2 ложочки порошку до печення

На начинку:

- 1 горня (кап) дрібної каші
- ½ ф. масла

Розбити жовтка, втерти з цукром, легко посолити, додати муку, 2 ложочки порошку до печення, молоко і шум з білків. Окремо взяти кашу, всипати до киплячої води (2 горнята), злити воду і влити знов 1 горня (кап) окропу, вимішати з маслом і накрити, нехай постойть 10 хвилин. Тоді вимастити бляшку товщом, влити в неї половину тіста, виложити на нього кашу і прикрити другою половиною. Пекти на 350°.

Подає Анна Сивуляк

Терчаники

Потрібно на 4-6 осіб:

- 4-5 картоплін
- 4 яйця
- 1 цибуля
- 2 ложки товщу
- сметана

Втерти обібрану картоплю на терці і лишити у цідилі, нехай стече до миски. Воду з бульби зцідити, а картопляну муку, що осіла на споді, зібрати ложкою

і додати до втертого. Вбити яйця, добре посолити і дати дріжджів, подрібивши їх. Добре вимішати і ложкою кидати паленички на гаряче масло на половину з „кріско”. Смажити на легкому вогні. Подавати зі сметаною. Коли хто любить, може додати до тертої картоплі одну терту на терці цибулину.

Налисники з кремом

Потрібно:

- 2 яйця
- 1 мала склянка молока
- 1 мала склянка води
- муки стільки, скільки візьме кусник солонини

На крем:

- 4 жовтка
- 3 ложки цукру
- ½ п. сметанки (не ціла)
- ванілія, цитринова скірка

Розбити в молоці два жовтка, а муки додавати стільки, щоб було рідке тісто, яке можна лляти. Додати дрібку соли і шум із двох білків. Смажити на пательні, яку мастимо що разу кусником солонини, або топленим маслом.

Крем. Втерти 4 жовтка з цукром до білого, додати ложку муки, розвести це солодкою сметанкою і поставити в посудину з киплячою водою. Вбивати весь час ложкою, доки не згусне. Тоді відставити на бік, додати трошки ванілії і шкірки цитринової, а коли зовсім вистигне, мастити тим налисники. Складати їх у квадрати, легко підсмажити на маслі і подавати, посипані цукром.

Сухі тісточки

Потрібно:

- ½ ф. муки
- ¼ ф. масла
- 2 унції цукру-мучки
- 2 ложки мелених м'ягдалів
- 1 жовток
- сок із цитрини
- 2 ложки цукру-мучки із ванілією

Муку посікти з маслом, додати цукор, м'ягдали, жовток, сок із цитрини і вимішати. Замісити тісто і перепускати через машинку в різних формах. Тісточки повинні бути довгі на палець. Пекти на 300° впродовж 20-30 хвилин. Гарячі посипати цукром.

Приладжування городини

Страви з городини здебільшого варені, отже до приладжування їх потребуємо води й температури. Та буває й городина печена, як картопля, або смажена на товщі, як баклажани. Залежно від підправи можна поділити приладжування городини на певні групи.

Городина з води. З маслом без підправи, можна варити каляфіор, шпарагову фасольку, волоську капусту, бруксельку, моркву, горошок, картопельку і т. д.

Цю городину варимо у воді з додатком соли і дрібки цукру. Почищену городину вкладаємо в киплячу воду. Час варення повинен бути якнайкоротший, тому варимо на сильному вогні так довго, лиш щоб зм'ягчити волокна. Посудина прикрита, лиш городину зеленої краски варимо відкрито. Така городина дуже легкостварна й тому подаємо її і хворим. Воду зпід городини зуживаємо до юшки.

Городина з пари. Ту ж саму городину, що варимо в воді, можемо варити і в парі. Вона вариться скорше та задержує більше складників. Тому це більш раціональне варення, як у воді, за вийнятком городини зеленої краски.

Городина з мукою. Є городина, що її варимо у малій кількості води, з додатком сирого масла, а безпосередньо перед поданням припорошуємо мукою. Це є морква, калярепка, морква з горошком. Ця підправа належить до найлекше стварних і тому вживають її часто у харчуванні дітей і хворих.

Городина зі сметаною. Зварену городину підправляємо мукою зі сметаною. Так приладжуємо бурячки і зелену фасольку. Муку розмішуємо в малій кількості зимної води, вливаємо на киплячу городину, раз заварюємо. Сметану додаємо перед самим поданням, не заварюючи вже, бо приносить нам певну кількість легкостварного товщу, вітаміну А і ензими.

Городина з засмажкою. Зварену городину підправляємо засмажкою з товщу і муки та вивару з даної городини.

Так приладжуємо квашену капусту і бурячки. Цей спосіб найтяжче стварний, бо коли спалена темно, тоді така городина може навіть пошкодити.

Як бачимо є декілька способів варення городини. При кожному треба перестерігати певні засади, щоб городина принесла очікувану користь. Перше треба її старанно мити під біжучою водою, заки ще лочнемо її обирати чи шкрябати. Потім — обирати чи шкрябати треба дуже тонко, тому що головна кількість запасового білка, вітамін та мінеральних солей знаходиться безпосередно під шкіркою. Є спеціальні ножи, що регулюють грубість обирання. Коли вже городина почищена, тоді треба її скоро сполокати в воді.

Приставляємо городину з можливо якнайменшою кількістю води. Тільки городина зелена вимагає більшої кількості води і то в відкритій посудині, щоб зберегла гарну зелену краску. Під час варення городини виділюються органічні кваси, що діють на хлорофіл, а при більшій кількості води їх діяння слабше. Добре зварена городина захоче гарну гарну краску, приємний собі литомий запах і смак.

У нашому щоденному харчуванні — далеко важніше є варити добре городину, ніж спекти який вибагливий торт.

Н. Костецька

МИЄМО ГОРОДИНУ

Недавно тому в одній лябораторії розглянули воду, в якій обмито перед тим три головки салати. Чого там не було! Кілька хробачків, десять рослинних насікомих, яйця мух та тасьмового хробака. Коли б не помилось належно салати, всі ці шкідники ввійшли б до людського організму.

Тому городину треба мити

КАЛЕНДАР У ХАРЧУВАННІ

Зимою кожен організм прибирає на вазі. При холодній погоді — кращій апетит. Тому й зимою їмо солідніші страви. А вони завжди збільшують вагу, хочби й незначно.

Із близькістю весни треба перевірити це. Що більша наша вага, то гірше відчуваємо горяч. До того й ноги носять більший тягар! Переходимо на легшу їжу: городинно-молошну.

*

Від надто товстої їжі багато людей хворіє на жовч. Тому памятаймо, що треба вживати легкого й дуже чистого товщу, як бездоганна олива, або чисте масло. Також звичайний коров'ячий сир дуже бажаний. Із нього можна ладити добрі й легкі страви.

ПРОВЕСНА СПРИЄ ВЕСНЯНКАМ...

В лютому і березні веснянки найсильніше виступають. В тому часі пані, які мають наклін до них, повинні запобігати їхній появі. Суха шкіра більше склонна до веснянок, як масна. Тому суху шкіру треба весною інтензивніше натовщукати. Лице, що пітніе треба старанно очищувати з поту, бо він сприяє веснянкам. При сухій шкірі вказані щоранні змивання лица у відварі із цитринових лушпин. Хто не зносить цитринового відвару, нехай вживає відвару із фіялкового листя і квіту. Дуже успішне є втирання огіркової або цитринової емульсії. Теж вказаний на ніч цитриновий крем. Дуже сильні веснянки треба усувати спеціальним кремом, або примінити злушчюче лікування. Вже вчасною весною вживати пудру, що має охоронні складники від соняшного проміння.

Євгенія Янківська

дуже уважно, міняючи кілька разів воду. Особливо ті роди городини, що їх їмо сирими, як зелену салату. А без такої зелени наш організм не може обійтись!

КЛОПОТИ МОРОЗА

Вітер вие: гу-гу-гу,
По полях гуляє,
Дід Мороз стоїть в снігу,
Вусами махає.

Бородище аж до ніг,
З інею повіки,
Ніс румяний, як пиріг,
І до того, мов на сміх,
Як кулак великий.

Споглядає гордо дід,
Морщить білі брови:
Закую я цілий світ
В льодові окуви!

Тільки ті сказав слова,
Задрижав з тривоги:
Закрутилась голова,
Звисла вділ йому брова,
Обімліли ноги.

Діти вибігли з дворів —
Сміхи, галас, гомін,
Всюди гамір, всюди спів —
Дід Мороз заслаб, упрів,
Похитнувся з утоми.

З льодової бороди
Кап-кап-кап водиця —
Ще день-другий і гляди!
Тріснуть криги і льоди,
Та й зима скінчиться!

Р. Завадович

ІРОЧКА

Дивувались мама й тато,
Що могло з донькою статись?
— Що з тобою, Ірочко,
Доню наша, зірочко?

Ірочка немов не чує,
Стука ніжками, тупцює
Кругом столу бігає,
І гуде, і чмихає.

Та напевне скаже потім
— Я не Ірочка, а потяг.

Діма

ДВАДЦЯТЬ ДРУГОГО БЕРЕЗНЯ

В деяких частинах України є звичай
вітати весну. При кінці березня прилі-
тають жайворонки і в честь їх при-
лету матері випікають хлібці, що на-
гадували пташка.

Виробляла ненечка
нам хлібець,
витинала двоєчко
ще й крилець.

Вийдем на подвір'ячко,
бо вже час,
закликати жайворонка
до нас:

“То ж то, наче жайворонок,
хлібець!
Прилітай, справжнісінький,
навпростець!”

Прилітай не гаючись
у наш бік,
щоб із піль струмочками
сніг утік!

Щоб до нас виходила
вже весна,
заглядала весело
до вікна!”

Оксана Лятуринська

Все, що рідне, хай нам буде
Найдорожче і святе
Рідна віра, рідна мова,
Рідний край наш — над усе!

Ю. Шкрумеляк

„БУДЬТЕ МИЛОСЕРДНІ”

Ішов Тарас Шевченко вулицею, поміж хати білені, сади пахучі зелені. Ішов і думав про край свій любий рідний, про Україну: як вона, мов та пташка, у клітці залізній замкнена, до волі рветься. Але не дають вороги волі, міцно стискають її руки кайданами. Треба боротись, треба тії кайдани розбивати.

Ішов і думав про волю. Яка вона дорога кожному: і людині, і тварині, і, навіть, найменшій комашці.

Аж дивиться — два хлопці женуться за котенятком. Бідолашне котенятко зміркувало небезпеку, хотіло втікати, та сили не стало... Спинилось серед вулиці, безпомічне, перелякане.

Схопили його хлопці. Один тягне до себе, другий до себе, давлять бідне котенятко, аж занявкало з болю.

А що ви таке маєте? — ніби не знаючи, питає Шевченко, порівнявшись із хлопцями.

— Та бачите, що котеня! — відповідає більший хлопчик, не дуже радий, що хтось до них пристає.

— Що ж ви з ним робитимете? — допитується знов Шевченко.

— Ще не знаємо, — кажуть хлопці, щоб його збути. Занесемо його додому, а там побачимо.

Шевченко похитав головою. Він знав, як безжалісно поводяться деякі діти з тваринами.

— Ви б краще зробили, якби його нікуди не брали. Дивіться, яке воно чистеньке, пухкеньке! Видно, що погано йому не живеться. Далеко воно забігло, десь отут у якомусь дворі живе його мама. Котенятко плакатиме за своєю мамсю.

Та що воно розуміє, таке

котеня! засміялись хлопці. Але Шевченко не засміявся.

— Розуміє і знає, що йому чинять кривду. І в нього є серденько, що вміє тужити й плакати. А ви, друзі, будьте для нього ласкаві! Не робіть йому кривди! Не відбирайте йому волі! Пустіть його вільно, воно піде до своєї мами. Чи добре вам було б, якщо б вас забрали від вашої мами?

Хлопці стали щось міркувати.

— Ну, то хіба пустім його! — відізався перішуче менший хлопець і подивився на більшого. Але більший ще не погоджувався.

— Ми йому ніякої кривди не заподіємо — ми тільки занесемо його до нашого цуцика, вони будуть гарно гратись.

— Та це ж буде котенятку найбільша кривда! — аж викрикнув Шевченко. — Собачка його потрохи замучить! Я знаю, що діти несвідомо віддають котеняток собакам на забаву. А це ж все одно що смерть. Це жорстоко, дуже жорстоко! Чи ж не краще пустити його на волю? Воля — це для кожного найбільший скарб!

Послухали хлопчики, пустили котенятко, і воно пішло собі геть. А коли наблизилось до тину, з-між бурянів виткнулась вусата котяча голова і сказала ніжно-любовно:

— Му-р-р

То була напевно котеняткова мама.

Котенятко почуло мамин голос, радісно залищало і відбігло до своєї мами. Вона полизала його по голівці, і обидвое сховались у буряні.

Хлопці це бачили. Їм було навіть приємно, що вони пустили котенятко на волю.

Шевченко лочастував хлопчиків цукорками і пішов далі вулицею поміж двори білені, сади, пахучі, зелені. Р. 3-ч

ДИТЯЧІ ІНСЦЕНІВКИ

знайдете у збірниках „Весна”, „Літо”, „Осінь” і „Зима”
Упорядкувала Марія Юркевич
Замовляти в Централі СУА

Казка дідуся Івана

Розкажу вам про бідного сирітку, як він став могутнішим від усіх царів світу.

— Було це давно, ще тоді, як в Україні люди по селах панські були. В одній старенькій хатині, біля розкішного зеленого садку, в небагатих батьків-кріпаків¹⁾ жив собі веселий і цікавий хлопчик. Батьки важко бідували, на панщині²⁾ гурували, мучились та він цього ще не знав, не розумів. Маленький був. Жив собі веселенько, щасливий бігав по садочку, слухав співу пташок, шуму вітру, квітки зривав, у срібноводому потічку купався. Весело було хлопчині!

А тоді по Україні ходили Кривда та Правда. Кривда вже була дуже запаніла, розвельмжилась. А про Правду говорили всі, що вона живе ще хіба при порогах убогих кріпацьких хат.

От і раз Правда та Кривда переходили попри садок, де грався веселий наш хлопчик. Поглянула Правда в розумні оченятка хлопчика та й каже до Кривди:

— Оцей піде за мною. Він буде страшний для твоїх прихильників.

— Овва, чим така кріпацька дитина може бути страшна для моїх прихильників?

— Побачиш, сказала Правда — він буде страшний для тебе та твоїх прихильників.

— А я вже постараюся, що й він піде за мною, каже Кривда.

— Не піде! відповіла твердо Правда.

— Піде, я вже подбаю про те, сказала знову Кривда.

— Роби що хочеш, а він таки піде за мною все життя, закінчила розмову Правда.

І Кривда почала робити. Незабаром у хлопчика псмерла ненька, а потім і батько. Хлопчик став круглим сиротою. Пішов він до школи до дяків, які не вчили його а знущалися

¹⁾ кріпаки — люди, що належали панам.

²⁾ панщина — праця на панів.

Тарас Шевченко

**Учітєся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому научайтєсь
Й свого не цурайтєсь!
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,
Чужі люди цурайтєся,
В хату не пускають.**

над ним. Почув хлопчина в собі охоту до малярства, але й учителі-малярі, яким попав у руки, не були краці. І вони знущались важко над хлопчиною.

Раділа Кривда.

— Стривай, побудеш ти між нами і сам такий станеш. Ти мушиш бути моїм!

А Правда стоїть збоку та й каже до себе:

— Не знаєш ти його, небого! Не з таких він! Що більше ти над ним знущатимешся, то більш він стане моїм.

І старалася Кривда посіяти в серці хлопчини зневіру у свій талант і в добрих людей — та він не давався. Шукав і шукав людей, щоб добра навчили.

Бачить Кривда, що так не йде, от і підюджує вона пана цього хлопчини, щоб узав його до себе на козачка до послуги.

Та ти небоже, надивишся на все, і на бездільну розкіш і на людське горе. І певне забажаєш роскоші і моїм станеш.

А Правда сміється:

Ой, не мудра ти Кривдонько! Не знаєш ти, що не спокушиш його! Коли б він залишив-

ся був на селі, виріс би на звичайного кріпака а так пан пове-зе його у світ і це pomoже йому стати великим чоловіком.

Так і сталося, як говорила Правда.

Пан возив козачка всюди з собою. Повіз його і в столицю³⁾. А там дав його на науку до маляря. І аж там найшов хлопчина добрих людей, що їх так довго шукав. Вони викупили його з кріпацтва та помогли йому стати справжнім малярем. І тут Правда стала показувати йому нові дороги. Говорила йому, що в світі Кривда панує, що сильні кривдять слабших, а так не повинно бути, що всі люди брати, а брат брата любити повинен, а не кривдити. Він повинен могутнім словом виступити проти Кривди і Неправди.

І він виступив! Могутнє його слово пішло по Рідній Країні на захист бідних, знедолених людей. Навіть проти всесильних царів виступив він сміло. І люди стали горнутися довкруги нього, стали закликати один одного, щоб кинули Кривду, а йшли за Правдою.

Злякалася Кривда. Зразу вона пробувала наклонити його, щоб кинув Правду, а пішов за нею, за Кривдою. Та не сила була її звернути його з дороги Правди. — Правді одній поклонюся, а більше на землі нікому — відповів він твердо.

Кривда впала у лють. Мерщій погнала у царські тереми і каже до царя:

— Царю! Оцей кріпак, він хоче весь лад у світі перевернути, він тебе хоче з престолу звалити!

— Не бійся, пані моя! заспокоював цар Кривду. У мене є спосіб на нього! Я зашлю його в країну, де ніщо не росте, де самі піски і він там тужитиме за своєю зеленою Україною. І він там відречеться своїх мрій або загине.

І зробив цар, як сказав. Заслав його далеко, далеко в країну пісків, де ніщо не росло. І думав, що вже безпечний. Та помилився. Палке слово сир-

³⁾ столиця — головне місто в країні.

ти-засланця знайшло собі шлях і крізь піски в його Рідну Країну. Цілющою водою падало воно на зболілі серця його поневоленого народу й будило віру в кращі часи, заохочувало до боротьби з Кривдою.

Аж помер цар, що заслав його, а його наслідник мусів піти за волею народу і дати волю мученикові. І він вернувся та не перестав далі голосити, щоб люди нищили Кривду а жили Правдою. І всі покривджені й поневолені ще більше горнулися до нього.

І його могутнє слово також допомогло, що цар мусів дати волю всім кріпакам. Але Кривда ще далі панувала.

Він помер. Та не померло його палке слово. Прийшов час, що весь народ пішов за його покликком. І тоді захитався царський престол, побудований Кривдою, а там і впав.

Так то малий сирота перемир наймогутнішого царя і став сильнішим і славнішим від усіх володарів світу. А це тому, що він Правду тільки любив. Тільки Правді поклонявся і все йшов за Правдою.

— Ось тут моїй казці кінець, закінчив дідусь. А тепер скажіть мені, чи знаєте, про кого я вам розказував у цій казці?

— Знаємо, знаємо — закричали діти. Про Тараса Шевченка!

Навіть маленька Оріся кликнула:

— Та це Севченко!

А Влодко додав поважно:

— Цього року минає 93 роки, як Тарас Шевченко помер.

— Котрого ж року помер він? спитав дідусь.

— 1861 р. — сказала Галя.

— А родився? спитав дальше дідусь.

— У 1814, сказав Славко скоренько, щоб хто другий його не випередив.

— А куди то були заслали Шевченка?

— Його заслали наперед до Оренбурга, а потім під гостріший нагляд до Новопетровського форту над Каспійське Море, говорив Влодко.

— А як довго він був на за-сланні?

Десять літ, відповіла Галя.

Гарно, діточки, що так гарно знаєте про життя нашого найбільшого поета. Тільки старайтеся так любити Правду й жити по правді як він, закінчив поважно дідусь.

А. Лотоцький.

У ТАРАСІВ ДЕНЬ

На горах зелених Дніпрових зозулі кують у дібровах, а внизу тече попід гори у Чорне далеке море Дніпро, українська ріка, широка, могутня така

Ось Канів-містечко, а збоку там видно могилу висску. І кожна дитина тут знає, що в ній вічним сном спочиває кобзар України, Тарас, що мужньо боровся за нас.

Далеко від нас Україна, та знає в нас кожна дитина, що він був наш рідний поет — тему ми малими руками гарненько квітчаєм квітками Тараса Шевченка портрет. Роляник

ПУГОЛОВКИ

У калюжі, біля річки,
На зеленій луці,
Вюнкохвості, невеличкі
Пуголовки вються.

Вються, крутяться в калюжі,
Жабині малята,
А калюжа тепла дуже,
Сонечком заллята.
Вється жабяча малеча,
Зросту набуває,
Більша зростом, менший
Хвостика немає. [хвостик,
Відростають у маляток
Довгі, спритні лапки
Зовсім це не пуголовки,
А маленькі жабки.

Вже вийшов заходами
СФУЖО 1. випуск матерія-
ліз для дошкілля

„ВЕСНА”

Вірші, оповідання,
пісні, гри, забавки
Впорядкувала М. Юркевич
Ціна 50 ц.

Замовляти в Централі СУА

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Що перед нами?

Відповіді на це хоч приблизно дуже важко. Сьогодні життя пливе таким скорим темпом, що кожна година, мало не кожна година приносить нам стільки новин, що важко за ними поспівати. Знову ж продовжувати без змін те, що звикли робити, як це бувало за „добрих“, давніх часів — рівняється **застоеві**. Коли ж це потриває довший час, тоді можемо залишитись далеко поза тою могутньою струєю, якою сьогодні котиться життя світу.

Найлегше спостерігається зміни й новини, які час приносить у господарській ділянці. Там кожна практична новина сприймається так, що в недовгому часі стає загальною модою. Інша справа в ділянці громадській. І тут постійно приходять чималі зміни, але їх важче спостерегти, а ще важче в життя впровадити. Тому варто застановитися, які загально прийняті течії панують у тій ділянці?

В першу чергу спостерігається велике поширення організаційного життя. Сьогодні організацією обняті всі ділянки життя, так що можна сказати — все життя вільного світу пливе організованим шляхом. Стверджується стара правда, що так в особистому як і збірному житті успіх здобувається не одинцем, а збірними об'єднаними силами. Власне **об'єднаними силами**, бо якраз об'єднання це є тим другим панівним тепер ключем. Не в тому справа, щоб число організаційних клітин було якнайбільше, а в тому, щоб вони об'єднували якнайбільше число здисциплінованих членів й опісля ще лучилися, об'єднувались для скоршого й кращого досягнення мети.

Яку велику силу дає об'єднана організована праця, найкра-

ще бачимо в ділянці жіночої організації. Ще небагато літ минуло з того часу, як жіноцтво по довгій завзятій боротьбі добилося громадських прав, а ще менше з того часу (в нас якраз 70 літ) як зажило правильно організованим життям, а сьогодні жіноцтво демократичних країн, як Америка, Канада, як не все, то напевно більша його половина об'єднана в жіночих організаціях.

Щоб ще більше помножити свої сили — місцеві жіночі організації лучаться в многотисячні краєві союзи, а ці знов об'єднуються у міжнародні. Наприклад Світовий Союз Матерей об'єднує жіноцтво 34 країн світу й числить три і пів мільона членок. Світова Організація Сільськогосподарського Жіноцтва об'єднує селянок-фармарок 18-ти країн.

Тільки завдяки своїй великій чисельності й солідарності жіноцтво сьогодні може похвалитися величезними успіхами. Перед жінками відкриваються двері всіх наук, стали доступні майже всі професії до міністерських постів включно. Отже здавалося б може, що жінкам властиво нема вже чого добиватися, отже нема потреби об'єднуватися в своїх організаціях. Та хоч жінка у своєму змаганні вже далеко дійшла, проте життя висуває все нові труднощі, все нові проблеми. Не в усіх країнах однакові права робітниць, матері, дружини, не всюди осягнено однакову платню за однаковою працю. Не всюди ще признане становище жінок і в широких ділянках громадського життя вони ще не мають впливу.

Під цей час увагу жіночого світу займає справа жінок-професіялісток, їх труднощі в погодженні обов'язків родинних

із професійними. Мільйони жінок знаходяться тепер в такому трудному положенні. Весь світ стоїть на становищі, що обов'язки родинні мусять стояти на першому місці. Але як це осягнути? Чи жінки мають повертатись до тих часів, коли замикалися в чотирьох стінах своєї хати? Отже ні! Жінки не можуть повертатись назад у своєму поході. Навпаки — вони мусять дальше йти вперед. Власне тут великі завдання організованого жіноцтва! Спільними силами мусить вона добиватись поліпшення матеріального становища професійних робітниць, що живуть родинним життям, добиватись помочі для матерів, щоб вони не мусили лишати дитини, доки вона потребує її постійної опіки.

Україна відділена від цілого вільного світу залізною завісою, отже не може брати участі у всьому жіночому руху. Тим більші обов'язки має українське жіноцтво, що живе у демократичних вільних країнах. Одинокі безпосередню участь у світовому жіночому руху, як і взагалі в широкій світовій акції, українки можуть брати тільки через Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій (СФУЖО). Що більше СФУЖО об'єднає в собі жіночих організацій, що кожна з окрема сильніша, численіша, активніша, то більша моральна і матеріальна її сила, то більший і сильніший її вплив і голос. Посередньо українське жіноцтво може підтримувати жіночі й національно-українські справи своїми зв'язками й співпрацею у місцевих жіночих організаціях. Але і тут то більша повага й сила наша, що численіша, активніша українська організація.

Олена Кисілевська

Перед діворою Франції

В перших днях листопада 1953 р. Жіноча Ліга Католицької Аюції у Франції під патронатом міністерства публичного здоров'я улаштувала шосту дитячу виставку (VI Salon de l'enfance). Виставка відбулася в найбільшому і найкращому приміщенні Парижа, в Гранд Пале.

Голова Ліги запросила до участі у виставці всі амбасадати місії різних народів, які є в Парижі. Між іншими і Українська Католицька Місія дістала запрошення, яке передала Союзові Українок Франції. СУФ порозумівся з головою Ліги, щоб довідатися, які експонати має підготувати. Чужинні народи мали дати фрагмент свого Різдва Христового. СУФ дав переріз української хати з Полтавщини, де за столом сидить родина при Святій Вечері, а під вікном колядники зі звідною. Хату виконав інж. Мазур. Українці дістали свою габльотку з написом „Україна”

Крім українців брали участь: поляки, англійці, французи, німці, фінляндці, данці, австралійці, папуаси, шведи, швайцарці, португальці, еспанці, Азія, Африка, норвежці, венесуельці, колумбійці, чилійці, італійці, мексиканці. Деякі експонати були справді помистецьки виконані, напр. вертеп з Італії на підвищеному місці стаєнка, все підвищення (гора) покриті мохом. До цієї стаєнки слішать із різних провінцій Італії люди у своїх народних убраннях і з притаманними собі плодами дерев, чи землі, чи то виробами-дарами. Фігуринки зроблені з гіпсу, мальовані, величиною завбільшки 4 см. (італійці, як японці відомі з прецизійних робіт).

Модерно виконаний вертеп у природній величині Франція. Гарне і цікаве враження робили дитячі рисунки: „як діти уявляють собі Різдво Христове у своїй країні” Вертеп з Африки, всі фігуринки чорношкірі. Мистецькі знімки з Англії. Картини

Різдво Христового мистців-малярів (Еспанія, Португалія) новітні, а також і старинні (Італія). Мистецьки виконані прикраси на ялинку (Фінляндія, Данія) все з патичків, соломи і паперу, але таке ніжне, біле, що прикрашена ялинка виглядає як обвита в кружево. При цій нагоді можна дійсно показати все мистецтво, яке в країні є і яке звеличує Різдво Христа. Німеччина дала свій старинний вертеп, а також гарно виконаний собор у Кельні, освічений знутри (висота 1 м.).

Виставка тривала 2 тижні. В часі виставки в бічній салі відбувались безперервно імпрези. Діти діставали даром квітки в кіоску французьких пластунів. На суботу 14. листопада о год. 4 по пол. і українська група дістала запрошення на виступ. Наші дівчатка з четвергової школи СС. Служебниць виступили з народними танками. Перед кожним виступом групи заповідач через мегафон дає пояснення хто виступає, що буде робити і т. д. В тій частині виступу брали участь ще: бургундці — дівчата співали при сопліці різдвяні пісні, а старий лідусь вибивав такт на бубні. Музична школа акордеони різдвяні мотиви. Квартет еспанців різдвяні пісні. Студенти вьетнамці співали різдвяні пісні і при співі танцювали це у них такий обряд на святочний день. На кінець виступила балетна школа при паризькій опері.

Виставку відвідали всі школи з Парижа і околиці, а також з провінції. В кожній порі дня ті величезні приміщення Гранд Пале були переповнені. Окрім вертепу ще були й інші ділянки вистави. Тут можна було зустрінути кіоски всіх дитячих і молодечих організацій з представленням їх діяльності найновішими способами. Вся преса для дорослих, молодеча і дитяча. Тут всі підприємства і фабрики дають свої експонати уставлені так доцільно, щоб тим зацікавити молоде покоління, яке підростає і стає кон-

сументом. В підвалі різні іграшки для дітей, гоїдалжки, коні, крікет, ляльки, а великий шмат галі відгороджений, там їздять автами (дерев'яні). Зроблена їздня, хідники, всі сигнали, як на вулиці, а на роздоріжжі стоїть правдивий поліціант і кермує рухом — забава чудова, бо тут і пункти записують, а відтак поліціант, по певній турі дає нагороду тому, хто має найбільше пунктів, себто уважно їхав і придержувався правил.

Загалом ціла виставка надзвичайно цікава. Ті вистави відбуваються кожного року пізною осінню. СУФ перший раз дістав запрошення і використав його. Діобре буде підтримати звязок з комітетом виставки і кожного року брати участь і заздалегідь до неї дуже солідно підготуватися, щоб дійсно могли ми там репрезентувати нашу культуру і зацікавити нею молоде покоління Франції. На тій виставці є нагода показати все наше мистецтво, наші звичай, але те все мусить бути дуже прецизно виконане і зі смаком, бо французька публіка має вже „зіпсований” смак різними багатими і дуже добрими виставками і є вибаглива. Д.

ВІСТІ ФЕДЕРАЦІЇ

Нещодавно розіслано членам-організаціям гутірку на тему звязків із чужинецькими організаціями. Написала її п. Люба Вітошинська з Буенос Айрес, що використала в ній свій досвід із праці у Франції й Аргентині. Радимо прочитати й передискутувати її в гурті активних працівниць кожного терену.

Делегатка СФУЖО на конгрес М.М.М. п. Ірина Павликовська закінчила свою обїздку по Відділах Союзу Українок Америки. Останній її виступ відбувся дня 22. січня ц. р. в Брукліні, на запрошення 21 Відділу США. Про успіх цієї обїздки подасть вона окремих звіт.

ІЗ ЖИТТЯ НАШИХ ЦЕНТРАЛЬ

СОЮЗ УКРАЇНОК АРГЕНТИНИ

Вже більше року переводить Союз Українок Аргентини щомісячні дитячі сходи з програмою. СУА співпрацює тісно зі школою українознавства, що є при Товаристві „Відродження“ Тут підучують дітей віршиків, а по науці відбувають проби інсценівок. Сходи дитячого клубу стали милою розривкою для українських дітей у Буенос Айресі. Працюю проводить голова СУА п. Ніна Онацька, що є також містоголовою в батьківському кружку школи українознавства.

Оця форма праці над дітворою являється особливістю Союзу Українок Аргентини. Щоб її насвітлити як слід, присвятимо їй більше місця в пізніших числах.

ЗУСТРІЧ УЗХ І ОУК

В днях 1 і 2. січня 1954 р. — в салі Українського Національного Обеднання в Торонті, — відбулась зустріч представниць Організації Українок Канади і Українського Золотого Хреста Америки.

Центральну Управу ОУК заступали: редактор „Жіночого Світу“ п. Стефанія Бубнюк із Вінніпегу і пп. Стефанія Савчук, Софія Проців, Ольга Заць і Тетяна Грай із Торонта.

Головну Управу УЗХ в Америці заступали пп. Павлина Різник з Нью Йорку, Володимира Кавка з Клівленд і Міра Повх із Рочестеру.

Ціль зустрічі: затіснити співпрацю Організації Українок Канади й Українського Золотого Хреста Америки, яких вяже спільна ідеологія і майже один час постанов. Присутні обмінялись звітами з діяльності своїх організацій, обговорили можливості тіснішої співпраці в майбутньому, заторкнули своє членство у СФУЖО і винесли ряд постанов.

Представниці ОУК щиро вітали гостей з Америки, прига-

дуючи, що в 1938 р. гостили у себе голову УЗХ, а в 1953 р. культурно-освітню референтку. Представниці УЗХ дякували за так щире прийняття і на слідоуючу зустріч запрошували до Америки.

Обидві сторони доцінюючи значення і вартість спільних зустрічей, рішили відбувати такі в майбутньому. **М. П.**

СТУДІЙНИЙ ДЕНЬ М.М.М.

Конгрес у Брюсселі закінчився з корисним вислідом для Світового Союзу Матерей. Чотири ділянки виховної праці матері, що їх обговорив конгрес, насвітлено достатньо. Звідомлення з конгресу появилось уже окремою книжкою, що є поважним вкладом у сучасну виховну літературу.

Вислід конгресу виказав потребу поживавити роботу над становищем матері. Трилітня перерва між конгресами є певною перешкодою в цьому. Тому вирінула потреба влаштовувати щороку Студійний День, присвячений одній якійсь проблемі. На цій зустрічі можна б її передискутувати і устійнити підставу для внеску в одній із комісій Обеднаних Націй.

Світовий Союз Матерей уже висунув пропозицію Студійного Дня на 1954 р. Їх переводитимуть на терені одної з членів-організацій М.М.М. Господинею першого Студійного Дня М.М.М. стане німецький Комітет М.М.М. і містом вибрано Кольонію. Час: червень 1954 р.

Темою Студійного Дня буде дуже цікава проблема, що лягає в основу домашнього вогнища: „Пів-денний заробіток матері“. Створення таких можливостей заробітку скріплювало б матеріальну підставу родини, а не лишало б погубного впливу на здорові матері й вихованні дітей.

БАЗАР М.М.М.

У торічному Базарі М.М.М., що відбувся в грудні 1953, брали участь національні комітети М.М.М. із Бельгії, Греції, Німеч-

чини, Італії, Австрії. З-поміж словянських членів М.М.М. була заступлена лиш Україна.

Влаштуванням Базару М.М.М. зайнявся Союз Українок Франції за ініціативою СФУЖО. Підготувавши експонати для показу, випрацьовано також дрібні речі для продажі. При українському стенді був усе живий рух, тим більше, що того року виставляло менше організацій.

За переведення участі в Базарі М.М.М. управа Світового Союзу Матерей прислала щиро подяку.

ШЛЯХ ДО ГЕЛСІНКИ

Фінляндія все виявляла зрозуміння для українських проблем. На зїзді МЖР у Вашингтоні в 1925 р., коли вже повисла загроза виключення над українками, фінляндки щиро піддержували нас. Отже тепер коли виявляється, що українська делегатка зможе відвідати цю країну й навіязати ближчі звязки з провідними жінками — треба нам використати цю можливість.

Та й сам зїзд Міжнародної Жіночої Ради являється нагодою до стрічі з провідним жіноцтвом світу. Нараді зїзду прокладають напрямні для дальшої праці МЖР, до резолюцій зїзду пильно прислухаються всі міжнародні організації. Тому українська делегатка зможе використати цей зїзд для заходів у справі поновлення нашого членства в МЖР.

Виїзд української делегатки вимагає поважної підготовки й коштів. А це залежатиме від зрозуміння й піддержки Відділів СУА.

ІЗ КОНЦЕРТОВОЇ ЕСТРАДИ

З кінцем грудня відбувся в Буенос Айресс концерт співачки Едді Сапрун і Тараса Микши. У виключно українській програмі концерту найбільш подобалось шість композицій Я. Степового на слова О. Олеся, які співачка відспівала як одну мистецьку цілість, лиш із невеличкими павзамми поміж окремими піснями.

ЦЕНТРАЛЯ СУА ОДЕРЖАЛА
 від 21. січня до 16. лютого 1954:

Річна вкладка і Організаційний фонд:

Від.	5 Дітройт	20.00	5.00
	8 Брокс	20.00	5.00
	10 Філадельфія	20.00	5.00
	18 Джемейка	20.00	5.00
	22 Шикаґо	20.00	—
	29 Вунсакет	20.00	5.00
	32 Ст. Луїс	20.00	5.00
	59 Балтимор	20.00	5.00

Фонд Централі:

Від.	5 Дітройт	60.00
	6 Рочестер	14.00
	8 Бронкс	35.00
	10 Філадельфія	22.00
	18 Джемейка	16.00
	21 Бруклін	16.00
	22 Шикаґо	72.00
	29 Вунсакет	14.00
	32 Ст. Луїс	15.00
	37 Дітройт	11.00

На Дім СУА

Від.	5 Дітройт	25.00
	37 Дітройт	55.00
	42 Філадельфія	20.00
К. Сарабун, Бриджпорт		1.00

Пресовий Фонд „Н. Ж.“:

Від.	5 Дітройт	25.00
	8 Бронкс	25.00
	10 Філадельфія	25.00
	16 Мінеаполіс	10.00
	18 Джемейка	5.00
	21 Бруклін	25.00
	24 Елизабет	10.00
	30 Клівленд	25.00
	37 Дітройт	10.00
	42 Філадельфія	20.00
	57 Ютика	15.00
„	59 Балтимор	5.00

А. Наконечна, Ленсінгтон (збірка)	16.00
С. Онуфрик, Рочестер	15.00
К. Попів, Форт Вейн, Инд.	3.00
Ст. А. Грицко, Колумбія	2.00
Ст. Цимбаліс, Дітройт	2.00
Анас. Королишин, Дітройт	2.00
Анг. Банах, Філадельфія	2.00
Марія Демяник, Філад.	2.00
Марія Чоник, Філад.	2.00
Текля Тягнибік, Шикаґо	2.00
Варвара Остап, Шикаґо	2.00
Кат. Доманчук, Шикаґо	2.00
Марія Береза, Когове	1.50
Кат. Дзядик, Дірборн	1.50

Марія Воскрес, Дітройт	1.50
А. Лопянецька, Дітройт	1.50
Ст. Баран, Шикаґо	1.50
Левка Романик, Торонто	1.25
Єл. Подоляк, Філадельфія	1.00
Ольга Шуст, Нью Йорк	1.00
Гали Чехут, Омага, Небр.	1.00
З. Дятлович, Паттерсон	1.00
Ан. Дусаненко, Нью Йорк	1.00
Г. Пилипенко, Рочестер	0.50

На Резервовий Фонд:

Від.	5 Дітройт	10.00
------	-----------	-------

Вкладка до СФУЖО:

Від.	5 Дітройт	10.00
	6 Рочестер	1.50
	8 Бронкс	5.25
	10 Філадельфія	3.30
	18 Джемейка	2.50
	21 Бруклін	1.10
	22 Шикаґо	10.80
	29 Вунсакет	2.20
	32 Ст. Луїс	2.25
	59 Балтимор	5.00

На працю СФУЖО:

Ст. А. Грицко, Колумбія	5.00
-------------------------	------

Фонд „Мати й Дитина“:

Від.	8 Бронкс	25.00
	21 Бруклін	28.00
	28 Ньюарк	45.00
	29 Вунсакет	23.00
„	30 Клівленд	25.00

А. Наконечна, Ленсінгтон (збірка)	30.00
С. Маслянка, Філадельфія	10.00
М. Ленчук, Елмгерст	5.00
Текля Тягнибік, Шикаґо	5.00
І. Колтунок, Пічр, С. Дак.	5.00
Текля Гасюк, Ютика	2.00
А. Ковальчук, Грейт Медовс	2.00
Оля Курило, Смоки Лейк	2.00
Єл. Марійчук, Філадельфія	2.00
Пав. Марків, Філадельфія	.50

На делегатку СУА до Гельсінкі:
 Пав. Марків, Філадельфія 1.00

З подякою

Антоніна Кульчицька, фін. секр.
Марія Бабяк, касієрка

СПРАВЛЕННЯ НЕДОГЛЯДУ

У звідомленні з Дітройту, Миш., у ч. 1. „Н. Ж.“ пропущено через недогляд, що п. Євгенія Будзьяк зложила 5 дол. при збірці на залишенців.

У звідомленні з Філадельфії, Па., у ч. 2. „Н. Ж.“ пропущено через недогляд, що п. Михайлина Чайковська зложила 2 дол. на фонд делегації СУА на конгрес у Гельсінкі.

У цьому числі подаємо звіти з річних зборів та імпрез, що відбулись у грудні м. р. Звіти з пізніших зборів появляться через брак місця аж у черговому числі.

ФИЛАДЕЛФИЯ, ПА.

Річні збори Окр Ради СУА

Дня 26. січня відбулись у домівці Централі річні збори Окр. Ради, які голова п. Анна Сивуляк відкрила молитвою. Зреферували деякі біжучі справи, як численні Різдвяні привітання від американських жіночих організацій та Різдвяний Базар, що відбувся в грудні, п. голова заповіла початок річних зборів. Провід зборів перейняла п. Амалія Рублева, секретаркою вибрано п. Лідію Лемішкову.

Слідував звіт голови п. Анни Сивуляк. Заходами Окружної

Ради відбувся в грудні м. р. показ тапків в Інтернаціональному Інституті. Слідував показ Різдвяних звичаїв дня 18. грудня, а на телевізії показ писання писанок дня 18. квітня, що його перевела писанчарка п. Ірина Мадаб. Дальше зайняла увагу Окружної Ради академія в честь матері-страдниці й матері-героїні, яку переведено в травні. Звідомлення про це свято було поміщене свого часу. Тепер можна тільки додати, що точки програми використано широко, бо реферат п. Оксани Генґало по явився в „Нашому Житті“, а пещу Віри Шпаківської „Мамо,

хлібця!" вже відіграно багато разів. Далше слідувала корабельна прогулька Окр. Ради, що вже стала популярною літньою імпрезою в Філадельфії. У ній взяло участь 80 осіб. У святі відбудови Індепендеит Гол Окр. Рада взяла участь, делегуючи дівчат у народніх строях. Зпочатком грудня відбувся знов показ Різдвяних звичаїв перед чужою публікою, на якому голова п. Анна Сивуляк розказала про Різдвяні звичаї, а група молодих дівчат відспівала ряд колядок. У грудні Окр. Рада влаштувала у Централі Різдвяний Базар. У січні ц. р. Окр. Рада перевела товариську зустріч для письменниці Софії Парфанович.

Оце була б у коротких зарисках діяльність Окружної Ради. Голова її брала участь в усіх замітних імпрезах Відділів та привіла була на всіх зборах місцевої Філії УКК. Окрім того вона вдержує взаємини з Інтернаціональним Інститутом та Федерацією Жіночих Клюбів. Слідували звіти містоголови п. Олени Коломінської та секретарки п. Ірини Качанівської, що подали нові подробиці до звіту голови. Касієрка п. Михайлина Чайковська подала перегляд приходів і розходів та задала про те, що Окружна Рада пожертвувала 60 дол. на Дім СУА. Культурно-освітня референтка п. Оксана Генгало пояснила докладніше працю над імпрезами. Академія в честь матері-страдниці була виконана головно жіночими силами й тут треба особливо підкреслити режисерську працю п. Ніни Лужницької і декораторську п. Христини Дохват. Слідував ще звіт пресової референтки п. К. Гардецької, а потім членка контрольної Комісії п. Марія Бабяк подала звіт із контролі, що знайшла книги в повному порядку.

Дискусія над звітами була дуже оживлена. У ній брали участь ин. К. Гардецька, М. Бабяк, І. Дяків, А. Сивуляк і М. Чайковська. Обговорювали можливість тіснішої співпраці з Відділами та нові форми праці. Вибір нової управи перейшов скоро, бо присутні вибрали через аклямацію давню управу на біжучий

рік, а тільки доповнили контрольну комісію, якої члени не були присутні. Туди увійшли окрім п. М. Бабяк членки п. Ірина Дяків і Зиновія Терлецька.

Обговорення пляну праці переложено на чергові збори. По закінченні зборів слідувала перекуска з чаєм, до якого пані голова спекла смачний пиріг, що його припис подаємо.

БРОНКС, Н. Й.

Річні Збори 8 Відділу СУА

Річні збори відбулись дня 13. грудня 1953 р. в церковній галі. Збори відкрила голова п. Олена Вус молитвою та задала тих, що відійшли від нас на вічний спочинок. Потім присутні вибрали уряд до переведення зборів, а саме почесну голову 8 Відділу п. А. Дзюму на предсідницю, а п. Еву Корпало на секретарку.

Предсідниця поклікала до звіту голову Відділу. Вона зясувала хід праці й подякувала членкам за співпрацю й жертви, що приносили Відділові поміч моральну й матеріальну. Марія Бобецька, містоголова, зложила звіт про свою співпрацю в Відділі та участь в Окр. Раді, де вона була делегаткою від 8 Відділу. П. Хомів, секретарка, подала перебіг кореспонденції й обіжників із Централі, скликувала що місяця збори й подякувала членкам за співчуття в часі її недуги, та п. Штизі, що писала за неї протоколи і картки в тому часі. Прохала, щоб вибрали секретарку на її місце. Далше зложили звіт фін. секретарка п. Марія Страв і касієрка Йоанна Івусич. Прихід був 804.09 дол., а розхід 765.45 дол. Членки Контрольної Комісії ин. Марія Рігель і С. Штига ствердили, що знайшли книжки в повному порядку. Марія Рігель запропонувала, щоб усьому уступаючому урядові висказати довіря. Потім ще зложили звіт відвідувачки хворих Анна Хрет і Ева Путик, що відвідували в шпиталі хвору членку Катерину Луцик. Їй відрізали ногу й усі членки просять Бога, щоб він привернув нам її назад до Відділу. Делегатки до Об'єднаного Комітету в Нью Йор-

ку і УККА ин. Анна Свенсон і Катерина Джорджія брали участь у нарадах тих установ. ин. А. Дзюма, що була делегаткою на А. конвенцію СУА в Дітройті, пригадала ще декілька ухвал конвенції, що є важні на біжучий рік.

Ось яка була діяльність 8 Відділу СУА: У травні влаштовано День Матері, 2 забави, участь у святі Ольги Кобилянської, Дні Лояльності, Міжнародній Виставі в Нью Йорку, маніфестації в Нью Йорку, у посвяченні дому СУА в Філадельфії, у сходинах з нагоди повороту І. Павликовської з Європи. 8 Відділ закупив шерів на дім СУА за 100 дол. і пожертвував із нагоди посвячення дому 25 дол. У Нью Йорку закупив 4 шері Народнього Дому за 100 дол. Зложив вкладку до ЗУАД Комітету 10 дол., до УКК 10 дол., до Об'єднаного Комітету Нью Йорку 10 дол., всі оплати до Централі вирівняні. Окрім того зложено пожертви на фонд „Мати й Дитина“, й на Інвалідів. Допомагаємо хворим членкам, старцям і всюди, де потрібно нашої помочі.

З цілорічної праці осталося у касієрки 41.64 дол., одначе на банківій книжці Відділ має 1,128,29 дол.

Предсідниця п. Дзюма подякувала за честь, що її стрінула з дорученням перепроводити збори і попрохала висунути кандидатку на голову. Коли п. Олена Вус відмовилась через слабе здоров'я, тоді вибрано головою ин. Еву Корпало. П. Корпало подякувала за вибір і заявила, що буде працювати для добра СУА і всього українського жіноцтва. Дальші членки уряду: Марія Бобецька, містоголова, Софія Штига, рек. секретарка, Анна Свенсон, фін. секретарка, Йоанна Івусич, касієрка. До Контр. Комісії увійшли: пп. Марія Рігель і Марія Гілега. Відвідувачки хворих: Анна Хрет і Катерина Охмонович, делегатки до Окр. Ради — ин. Анна Свенсон і Марія Бобецька, до Об'єднаного Комітету у Нью Йорку Катерина Джорджія.

По закінченні виборів членки засіли за стіл, де пишались дві гарні паски, до їх спекла п. Ева

Путяк. Нововибрана голова и. Корпало подякувала почесній голові п. Дзюмі, що вона так гарно перевела збори та так живо цікавиться життям 8 Відділу. Промовила також кілька слів наша найстарша членка п. Франя Туранська і побажала успіху на біжучий рік. Членки нагородили бесідниць оплесками, а на кінець заколядували. Збірка на вечорі дала 21 дол.

На тому ж вечорі рішено піти з колядою. Зголосились пп. Марія Рігель, Ева Корпало, Софія Штига, Марія Бобецька, Олена Коростіль. Заколядували 153.80 дол. Гроші поділено: на Фонд „Мати й Дитина“ 25 дол., „Наше Життя“ 25 дол., на ЗУАД Комітет 25 дол., на Український Конгресовий Комітет 10 дол., на Інвалідів 25 дол.

Ева Корпало, голова

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Доповідь делегатки СФУЖО

Дня 15. листопада Трентон вітав гостю-делегатку СФУЖО п. Ірину Павликовську. Заходом СУА відбулась доповідь делегатки СФУЖО на Конгрес М.М.М. у Брюсселі. Темою реферату був перебіг Конгресу і життя залишенців в Німеччині, Бельгії і Франції.

Присутні з великою увагою слухали доповіді, а по скінченні перевели вечір при чаю, де велась товариська гутірка.

Діти дітям

Дитяча забава відбулась дня 21. листопада м. р. заходом 11 Відділу СУА в Трентоні.

Вечір розпочався сценкою п. заг.: „Ромко-Бомко“, яку приготвила імпрезова референтка и. Людмила Сердюк. Вистава викликала велике зацікавлення серед нашої дітвори. По скінченні вистави почала грати наша оркестра і діти несміло вступили в танок. Потім наші пані розбавили дітвору товариськими забавами. Діти розбавлені не хотіли вертатись із батьками додому. Дохід в сумі \$65 призначено для дітей у Німеччині.

Р. Мицик, культ.-осв. реф.

МАЯМІ, ФЛА

Культурно-освітня праця

Наші членки не забувають, окрім біжучої праці у Відділі, також про культурно-освітню ділянку. Хоч не багато в Маямі українських дітей і молоді, проте вся увага звернена на те, щоб їх притягнути до товариства та їх повчити. Відбулося кілька імпрез під дбайливим керівництвом п. проф. Подубинської, в яких брали участь наші юні таланти — Ігор, Надя і Ліда Остапки. Богдан і Роман Венгльовські, Леся Годівська та Зоря Подубинська. Ці молоді артисти вже набрали певности у виступі і виступають також поза межами української громади. Наприклад Роман і Богдан Венгльовські заграли через радіостанцію WWPR на скрипці кілька українських пісень. Зоря Подубинська виконала на тій же станції кілька класичних точок.

Недавно тому відбулись річні збори 17. Відділу СУА в Маямі. Членки уступаючого уряду, а саме — Ю. Маїк, голова, Магала, скарбничка, Т. Дмитрів, рек. секретарка і М. Ждан, фін. секретарка зложили звіт та дістали щирю подяку за свою працю. До нового уряду увійшли: Ю. Маїк, голова, Ю. Вісневська, містогорова, Марія Ждан, фін. секретарка, Ф. Зиблікевич, рек. секретарка. Треба побажати їм, щоб вони й далі активно і творчо підносили прапор української культури, як не робила Олена Теліга, що загинула за невідрук німецького окупанта й імя якої приймав на останніх зборах 17 Відділу СУА.

Ф. Зиблікевич, рек.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Річні збори 20 Відділу СУА

Дня 19. листопада відбулись річні збори, що їх відкрила голова Відділу п. Катерина Ярош. На готову зборів обрано п. Оксану Генгало, а на секретарку Олену Крицьку.

По звіті п. голови складали звіти поодинокі референтки. В загальному 20 Відділ виявлявся добре з намічених завдань.

Дальше приступлено до виборів нової управи, до якої увійшли: пп. К. Ярош, голова, О. Крицька, містогорова, І. Качанівська, секретарка, А. Юцишии, імпрезова референтка, Л. Дяченко, культ.-освітня референтка, М. Заборська, господарська референтка, О. Коломінська, касієрка, О. Генгало і Т. Горащепко, контролорки. Делегатками до Окр. Ради вибрано п. С. Герасимович та Я. Баранецьку.

Олена Крицька
містогорова

БРУКЛИН, Н. Й.

Річні збори 21 Відділу СУА

Голова 21 Відділу п. Анастазія Слободян відкрила збори молитвою і згадала тих членок, що відійшли на вічний спочинок. Потім попросила рек. секретарку п. Климентину Житинську, щоб прочитала протокол із останніх зборів. На присутницю зборів вибрано п. Марію Бішко, а на секретарку п. Анну Палащук.

У своєму звіті п. Анастазія Слободян подякувала членкам за довіря і за співпрацю. Місячні збори відбувалися щомісяця. На зборах читано обійники Централі та дискутовано на біжучі теми. Відділ перевів такі імпрези: День Батька, культ.-освітній вечерок у честь п. Трини Павликовської. Дальше 21 Відділ брав участь в усіх національних святах і в Дні Лояльності поставив одну сценічну виставу. Із цілорічної праці є значний моральний і матеріальний хосен.

Дальші звіти склали уряднички: п. Катерина Баран — фінансовий, п. Ксея Дика почала стан каси. Із цих звітів довідались присутні, що 21 Відділ пожертвував на пресовий фонд 25 дол., на Фонд „Мати й Дитина“ 25 дол., на посвячення Дому СУА 25 дол., на Інвалідів 49 дол., на вкладку до ЗУАД Комітету 10 дол., на вкладку до УКК 25 дол., на місцеву перекву 10 дол. Всі оплати до Централі вже вибрани.

Членки Контр. Комісії пп. Марія Павлин, Тетяна Кврито і Ларія Петріа провірили книжки і

знайшли все в доброму порядку. Тому пропонували висловити довіря уступаючій управі. До нового уряду увійшли: п. Марія Бішко, голова, Анастасія Слободян, містогорова, Тетяна Сусол, рек. секретарка, Катерина Баран, фін. секретарка, Ксеня Дика, скарбничка. До Контр. Комісії увійшли пп. Марія Павлин, Тетяна Курило і Дарія Петріна. Відвідувачки хворих: пп. Марія Зазуля і Ева Малко.

По зборах слідувала перекуска. П. А. Слободян попросила, щоб із цієї нагоди, як кожного року членки зложили коляду. Пп. Марія Павлин і Анастасія Пагут пішли поміж присутніх і зібрали 53.20 дол.

На цю збірку зложили: по 5 дол. Анна Федоришина і Гері Гаген, по 2 дол. Габрик і Висоцький, по 1 дол. А. Пагут, Скінко, А. Бодак, К. Лебедь, М. Бойсюк, Баган, К. Житинська, М. Бішко, Кунько, Малицький, Харко, Шевчук, М. Павлин, І. Бішко, К. Баран, А. Слободян, К. Дика, А. Пагут, Т. Сусол, А. Цибрівська, П. Бурдак, Л. Скібен, Д. Шалак, Я. Зарицька, М. Корейко, А. Кравчук, Підцерковна, Канюка, А. Дін, М. Зазуля, А. Курділо, А. Шеремета, П. Цюпа, М. Сорока, А. Пелеш, А. Палащук, М. Климків, А. Прихідно дрібними 1,20 дол.

Климентина Житинська

СТ. ЛУІС, МО.

Річні збори 32 Відділу СУА

Дня 6. грудня в залі Українського Народного Дому відкрила річні збори голова п. Т. Єзуско. Присутніх 12 членок. Після закінчення порядку нарад, і прийнявши порядок нарад, п. голова приступила до свого звіту. З причини виїзду секретарки п. голова здала цілорічний звіт за себе й за секретарку. Це був ширший огляд праці Відділу СУА в Ст. Луїс.

Слідував звіт фінансової секретарки п. Стефанишин, яка дала перегляд приходу і розходу Відділу за цілий рік і звіт скарбнички п. Хлопак. Контрольна Комісія признала пильну працю членок. По дискусіях

Із свята ялинки в Інгольштадті: Діти школи і садку під ялинкою. Перед ними півколом — даруночки, що їх одержали завдяки шкільному патронатові 28 Відділу СУА в Ньюарку

над звітами уділено абсолюторію уступаючій управі. Обговорено ще ухвали на різні цілі і доповнення статуту.

Провід зборів доручено п. Храпливій, Уряд Відділу СУА в Ст. Луїс вибрано повністю за винятком секретарки п. Данилевич, яка виїхала. На її місце вибрано п. Івасютяк. Збори закінчилися в поспіху, бо членки з дітьми спішилися на виставу св. Миколая в церковній салі.

В. Івасютяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Річні збори Дочок України 42. Відділу СУА

Збори відбулися дня 6. грудня в домі Українсько-Американських Горожан, при більшій участі членок. Збори відкрила п. Марія Демяник і запросила провладити їх п. Олену Лотоцьку, голову Централі, що є членкою 42 Відділу. Із звіту голови присутні довідалися, що 42 Відділ у минулому році багато виконав. Відбулось свячене, картяна забава, 20-літній ювілей та Свят-Вечір.

Дальші звіти склали уряднички. У дискусії присутні висловлювали признання урядові

за щирі і жертвенну працю. Відділ гордиться тим, що між своїми членками має урядничок Централі, як голову Олену Лотоцьку, організаційну референтку Марію Білякову та пресову п. Кекилію Гардецьку.

Присутні висказали урядові своє довіря. І хоч давній уряд відмовлявся, проте зала вибрала його через аклямацію вдруге. Отже zostалися ті самі членки, лиш до писання карток вибрано ще одну секретарку. Уряд 42 Відділу складається:

Марія Демяник, голова, Євгенія Задорожна, містогорова, Анна Мицишин, касієрка, Олена Журібіда, заст. касієрки, Ірина Волянська, секретарка, Марія Бендзяк, заст. секретарки, Анна Качмарчик, помішниця секретарки. До Контрольної Комісії увійшли: Марія Григорець, Марія Пашук, Анна Бойко. Відвідувачки хворих: пп. Параскевія Марич і Параскевія Дурановська. Делегатки до УКК пп. Олена Марків і Пелагія Малиновська.

Історію українського жіночого руху знайдете в альманаху „СРІБНИЙ ВІНОК“. Ціна 50 ц.

Замовляти в централі СУА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Вечір пам'яті Лесі Українки

На довго залишиться членкам Відділу ч. 47 в Рочестер Н. Й. гарний спогад про вечір 13-го грудня 1953 р., що був присвячений пам'яті патронки цього Відділу, Лесі Українки.

Програма вечора вдарила своєю оригінальністю і дбайливою підготовкою. За це належить всім паням, що стільки труду і часу посвятили підготовці свята, як також і тим, які виконували поодинокі точки, напевно дуже глибоке признання.

Перша точка була разом і першою частиною вечора. Це був незвичайно цікавий реферат, що його опрацювала і виголосила пані інж. Люся Драгомаінова-Демиденко, а ілюстрували деклямаціями уривків з творів, про які була ширша згадка в рефераті: п. Христя Шипайло — уривок з „Лісової Пісні“ (Мавка); п. Оксана Цимбаліста — уривок з „Одержима“ (Мірям); п. Роман Шутер — уривок з „Камяного Господаря“ (Мавр у ролі Дон-Жуана).

Треба зазначити, що вище згадані постаті були у відповідних костюмах, як цього вимагала б Леся Українка, ставлячи свої твори на сцені і це залишило у глядачів дуже глибоке враження. Пані Мирося Приймак доповнювала реферат рецитаціями поодиноких поезій.

На другу частину програми зложилися вокальні точки, а саме: Сольо-спів нашої відомої співачки Люби Німців, скрипкове сольо молодой, талановитой членки нашого Відділу Ірини Костинюк. Гуртова деклямація „Сім Струн“, яку дуже дбайливо підготувала п. Ірина Крамарчук, закінчувала другу частину програми.

Так октет, як і деклямація незвичайно приємно вдарили оригінальною появою нашого молодого наробку. Публіка приймала кожний виступ рясними оплесками, що було висловом душевного вдоволення та нагородою за труди у підготовці цього небуденного вечора.

Коли брати до уваги несприятливі обставини, в яких наші

членки живуть, працюючи у фабриках чи інших установах, і ще й на добавок домашні обов'язки кожної з нас, то мусимо зложити признання і подяку всім тим, які все таки знайшли час і скромно, без шуму допомогли звеличати пам'ять нашої найбільшої поетки.

Ми переконані в тому, що праця нашого Відділу, хоч невелика, але вартісна і при добрій волі членок продовжуватиметься на майбутнє.

Марія Крамарчук

БОФАЛО, Н. Й.

Привітання нової Управи

Неділя 10. січня 1954 р., остаеться на довго в паняті членок 49. Відділу Союзу Українок ім. Ольги Басараб в Бофало. В цей день відбулось привітання новообраної Управи Відділу, що в її склад увійшли: Впп.: Марія Коломон — голова, Софія Гут — м.-голова, Анна Снайчук — фін. секретар, Анна Магук — заст. фін. секр. Леся Лисак — рекорд. секретар, Ірина Дорошак — заступник рекорд. секр., Марія Мелеш — касієр, Варвара Новосядла — заст. касієра, Марія Маковська — культ.-освітній референт. В члені Контрольної Комісії увійшли Впп.: Анна Качур, Стефанія Чайковська і Параскевія Ребізант.

В парохіяльній залі св. Миколая, зійшлися членки, щоб попрощати уступившу Управу та повітати новообрану. Обраний Комітет для інсталяції дбайливо відготував це товариське свято. При столах, покритих білими скатертями засіли членки зі своїми чоловіками та гості. Прибув Всч. о. Осип Федорак — сотрутник, при засвічених різдвних свічках поблагословив розложені дари і у тихій молитві помянув тих членок, що відійшли від нас у вічність. В дружній та родинній атмосфері присутні споживали добірну вечерю.

По вечері голова Комітету п-ні Мелеш попросила до слова о. Сотрутника, який запрягнув новообрану Управу й виголосив заклик до нової Управи і членок, щоб не жаліли своєї праці.

для добра нашої Церкви і нашого народу.

З черги уступаюча голова Відділу п-ні Анна Качур, в короткій мові подала звіт з минулорічної праці, висловлюючи при цьому подяку членкам Управи Відділу, як також усім членкам за співпрацю. Теплими і сердечними словами повітала прийвних та нову Управу новообрана Голова Відділу п. Марія Коломон. З щирістю заявила, що воліє працювати ніж виголошувати промови, що дуже подобалось приривним, які нагородили її рясними оплесками. Потім забрала голос рекорд. секретарка Відділу п. Леся Лисак, яка згадала добрі, давні традиції наших піонерок-Союзянок, що довгі роки щиро і щедро обдаровували грошовими датками наш інституції в Америці та в Рідному Краю. Наче у відповідь на це п. Мелеш піддала думку, щоб залишити тривалий спомин з цього гарного вечора у формі збірки на українські сироти у Філадельфії. Приривні повітали цю думку щирими оплесками, а п-ні Марія Коломон перейшла з тарілкою, що у висліді дало \$34.00 і цю квоту передано п-ні Мелеш до висилки сиріткам.

П-ні Марія Маковська, у своєму слові, підкреслила духовий звязок українського жіноцтва на еміграції з Рідним Краєм, та роллю жінки патріотки в змаганнях за волю України. П-ні Стефанія Чайковська і п-ні Емілія Стасюк — бажали новообраній Управі і цілому Відділові найкращих успіхів в праці. Бесідниці відмітили, що в атмосфері спільної зустрічі, родиться сила й охота до праці цілого Товариства.

Пізно у вечір лунали ще бадьорі голоси з освітленої й привітної залі, а присутні розходились з незатертим враженням корисно й приємно проведеного вечора. Цьогорічне привітання нової управи 49. Відділу Союзу Українок в Бофало, не тільки причиниться до затіснення дружби й товариського співжиття наших членок, але й виказало що українська жінка ніколи не забуває про тих, що потребують помочі.

Лінія партії

А Батрак сидів за керівницею, як чорний демон.

Багато років тому у підвалах ЧЕКА разом із сотнями інших приречених на смерть була дуже молода дівчина, Надія Лукомська. Вона працювала в лікарні, де її всі незвичайно любили, але її запідозрили, що вона раніше була монахинєю. Був наказ узяти її з лікарні та перевести в Чека. Батрак, сам ще тоді дуже молодий, був при її арештуванні. Це було вночі. Її взяли зі залі з-поміж хворих та повели довгим коридором. Старий лікар почав заступатися за неї, а тоді його також узяти разом з Лукомською. Лікар по дорозі змер, отруївшись, заздалегідь, мабуть, приготованою морфіною. Дівчина молилася над ним, не виявляючи найменшого страху.

З-поміж тисяч в'язнів, які в той час перейшли перед очима Батрака, Надія Лукомська держала себе найсильніше. Вона не плакала, не хвилювалась, а потішала інших, молилася, або слідкувала за червоною комашкою, що лазила по її одязі, заблукавши хто зна як у криваві підземелля. І тоді Батрак вирішив зломати ту її силу. Він дав дівчину на „одиночку“, зв'язав і знасилував разом із другими двома чекістами. Ранком, коли прийшов по неї, щоб вивести на розстріл, вона була мертва, а на її грудях сиділа червона комашка.

Минув тиждень і Батрак не бачився з Софією. Вона працювала в лікарні, а в область іздив хтось інший. Довідавшись у Райздороввідділі, що вона має чергування вночі, він постукав до Софіїного кабінету.

— Ви сердитесь на мене? — запитав.

— Ні, Томо Івановичу, ви ж бачите, що ні, відповіла, назвавши його вперше по імені.

— Я хочу з вами говорити, Софіє. Після роботи я приїду по вас машиною.

— Томо Івановичу, це виключене. Не обиджайтесь, але воно

краще і для вас не бачити мене зовсім.

А це чому?

— У вас є дружина й діти, а в мене також є чоловік і діти. Я дуже прошу, щоб...

— Це тому, що я більшовик. Так? Якби я був хто інший, то й ви були б інші, правда?

— Сядьте, будь ласка. Дозвольте мені закінчити. Уявіть, що ми будемо далі зустрічатися. Що тоді? Люди все помітять, почнуться сплетні. За це вам у партії не скажуть спасибі, а мій чоловік, людина дуже принципова, забере дітей, і покине мене ще тієї самої години, коли узнає, що люди говорять правду. Буде скандал. Я ж мати. Я не зможу жити без дітей. Я також не зможу одурювати свого чоловіка. Тому, не повертаймося більше до тієї теми, бо вона наче заворожене коло — без розв'язки.

— Розв'язка дуже проста. Зробимо все так, щоб ваш чоловік про ніщо не довідався.

— Уявлю, що він не буде знати. Але ж у партії напевно будуть знати. Я навіть переконана, що голова Райвиконкому вже знає, що ми разом верталися з області та й не дуже з того радіє, бо вам наказано не зустрічатися із „здешніми“ Це все справи складні, дуже складні, а в відношенні до вас просто небезпечні.

До кабінету постукала медсестра й Софія мусіла вийти з нею. Батрак чекав ще із пів години, а коли вона не приходила, вернувся до Райпарткому. Він сердився, кляв, по дорозі додому впився, але від себе не втік і ранком аж зойкнув, коли Софія проїздила мимо спокійна та гордовита.

Не було сумніву, він кохав її. По своєму, дико, грубо й нікчемно, але кохав. Після останньої балачки з нею, він зрозумів, що як раніше бажав її мати лише для розваги, то тепер він не міг без неї обійтися, не міг просто без неї існувати. Раніше він дивився на неї, як на чарів-

ну жінку, але тепер починав її цінити за її добрі прикмети. Він знав, як радо вона помагала людям, як часто вона лікувала міську бідноту безплатно, а нерідко залишала й гроші на ліки. Але цікаво, що вона ніколи не дала йому відчути свою вищість. Батрак думав засліпити її своїм знанням діалектичного матеріалізму, але згодом зрозумів, яка велика різниця в освіті стоїть між ними. Усе ж таки він приємно почувався в її товаристві, бо в ній було все те, чого йому бракувало. Вона вирівнювала його духову пустку й лише з нею він міг бути справжньою людиною. Він умів багато сказати про її характер, він знав її краще, ніж себе і відчував свою нікчемність, але коли вона приходила щира, ніжна й ласкава, йому здавалось, що ця різниця між ними затирається. Тоді він і не згадував про своє минуле. А воно його таки муляло. Особливо відтоді, коли він її пізнав трохи ближче. І він починав щораз частіше думати. Думки обсідали його, як чорні круки, а він не вмів їх прогнати. Як вийти з положення? Післати Софію на якийсь курс, або конференцію в Москву, поїхати за нею і більше не вертатись? Чи може, може розлучити її з Карповичем, а тоді справа піде легше.

На допомогу прийшов йому начальник НКВД. Вони зустрілися на вулиці в хвилині, коли Софія їхала до лікарні. Вона сиділа рівно на візку, а коні бігли що сили. Це до Миценка, що в'їзав був перед кількома хвилинами перед будинком пошти, хворий на серце.

Тарадай лише моргнув.

— От „бариня“! А до нас ставиться з укритим призирством і все жартом збуває. Та ми добре знаємо оту петлюрівську сволоч! Карповичеві брати всі на тому боці.

— Ти певен того? Перевірив?

Егеж! Сьогодні на зборах на порядку дня переселення

шкідливого елемента. Карпович на першому місці.

З того, брате, ніщо не виїде, бо в нас лікарі на вагу золота. Райвиконком не допустить до того.

— У мене в руках такі козирки, що все піде, як слід. Очевидно, я числю на твою допомогу, Батрак.

— А я на твою.

В чому справа? запитав той не без цікавості.

— Залиш Софію у місті, а його бери куди хочеш.

— Он воно як! А я й не догадувався нічого. Розуміється, коли ти цього бажаєш, я радо зроблю тобі цю послугу. Заходь до мене, домоворимось.

Минуло чотири місяці. Надворі була знову зима. Після обіду Софію визвав медпункт у Саджаві, і вона поїхала на другий день. Падав сніг і дороги для коней були важкі. До Саджави їхала вона вантажною машиною з керівником МТС, а звіти повинна була повернутися підводою сільради. Дома сказала, що буде ночувати на хуторі в Судаків. Тиждень тому помер старий Судак, і Софія хотіла розрадити його дружину, що залишилась тепер із сином Богданом. Це була дуже мила селянська родина з якою приятель тривала від непамятних часів, ще від Софіїного діда.

Прибувши на медпункт пізнім вечором, Софія здивувалась, чому власне її тут потребували, коли не трапилось нічого особливого. Згодом виявилось, що це була помилка, але було вже запізно вертатися додому. Не гаючи часу, пішла на нічліг до Судаків.

Вночі нагло Богдан збудив Софію.

— До вас якийсь хлопець прийшов і хоче з вами говорити. — Софія сіла в ліжку, а Богдан покликав післанця.

Хлопець майже вбіг засніжений до кімнати і шепнув Софії на вухо:

— У місті вивіз. Вашого чоловіка з дітьми вивозять.

Софія онімліла. По хвилині вона сказала:

— Зажди на мене в другій кімнаті.

— Я не можу, пані доктор, мені спішно. Ви радьте собі, як можете, а основне: мовчіть, і він шез, лише було чути тупіт його важких ніг по підвікнами, а потім тупіт кінських копит. Софія безрадно подивилась на Богдана. Він стояв босяй, відвернений від неї спиною, і думав.

— Богдане, ради Бога, запрягайте коні. Я мушу вже їхати.

Вона вимовила те все шепотом, але в її голосі мусіло звучати щось дуже особливе, бо Богдан миттю повернувся назад, убраний в кожух і велику хутряну шапку. Софія стояла біда посеред кімнати і вся трусилася.

— Богдане, ви знаєте в чому справа?

— Ні, я нічого не знаю, пані доктор, і не хочу знати. Ви мене розумієте. А ось заїхали по вас коні, — сказав він, виглянувши у вікно. — Я лягаю спати і ви мене не бачили. Самі підіть, розбудіть мою матір і скажіть їй, що вас визивають до хворого. Це все. І, щастя вам Боже! От, дожили ми часів! Господи, спусти на них небесний вогонь!

Софія побігла до Ганни, попрощалася і вискочила прожогом надвір. На порозі схопили її чийсь сильні руки.

— Обережно! Обійдіть кучугуру снігу! Погода, як на те ж, страшенно погана. Сідайте, а я вас закутаю в кожухи. Гаразд! Тепло вам? Гей, вйо!

Виїхали на дорогу. Коні йшли помалу, бо було багато снігу. Софія дзвонила зубами й не могла говорити.

— Ви не хвилюйтесь, пані доктор, бо перед вами важке завдання, відізався погонич. — Вам треба подумати, що і як робити. Я вас можу відвезти лише до перших хат міста. Перед ваше мешкання мені не вільно заїздити. Людей навантажують у вагони вісім кілометрів від міста, близько Чернева. Тепер година пята тридцять. Ми приїдемо найшвидше о дев'ятій. До того ча-

су транспорт може відійти, але ви зможете дігнати його особовим поїздом ще на терені Західної України, бо через Збруч вас без паперів не пустять. У вас є гроші?

— Є, але не багато!

— Це нічого. Кожний хто вас зустрине в місті, дасть вам бодай половину з того, що має. Я також дам вам двісті карбованців. Проте ви подумайте, чи не краще вам залишитися. Ми були б раді, якби ви залишилися з нами, але ви робіть, як вам наказує ваша совість.

— Я мушу до дітей, відповіла Софія і враз запрацювала в неї думка. Вона зрозуміла, що хтось допоможе їй, хтось зорганізував підводу, хтось вислав хлопця з сумною вісткою, і хтось доручив цій людині доставити її до міста. Вона зрозуміла нагло, хто це робив.

Внаслідок того вона відзискала енергію і рівновагу, а одночасно усвідомила, що вона спізниться і що її діти відідуть без неї у невідоме і, мабуть, вона їх ніколи більше не побачить.

— Хіба, хіба, що станеться чудо! Вони їхали мовчки добру годину, аж добилися до битого шляху, де була втерта й рівна дорога. Стало ясно, втих вітер, а погонич зітхнув з полекшею і пігнав коней. Доїздили до Вербиловця, коли це назустріч їм загуділа машина, коні злякалися, скрутили в рив і перекинули сани. Софія опинилася у снігу разом з усіма кожухами. Хтось поміг їй устати та вийти на дорогу і той хтось був дуже суворий з великими кошлатими бровами.

— Карпович! Ради Бога! Нв. це просто, жах! Допомогти вам у чому?

Ви мене знаєте?

(Кінець буде)

УКРАЇНСЬКІ ЛЯЛЬКИ В РИМІ

Вкінці грудня Римський Комітет Італійського Червоного Хреста влаштував виставку ляльок. Українська малярка Зоя Лісовська виставила кілька ляльок у українському народньому вбранні. В своїх лялькових поставах вона підкреслює рух і кольорит.

**STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION
REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AS
AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946**

(Title 39, United States Code, Section 233)

Of "OUR LIFE", published monthly at Philadelphia, Pa., for 1953.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher Ukrainian National Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin St., Editor Lidia Burachynska, 823 N. Franklin St., Managing Editor Cecilia Gardecka, 909 N. Franklin St., Business Manager H. F. D. Lototsky, 909 N. Franklin St.

Helen F. D. Lototsky, Treas.

Sworn to and subscribed before me this ninth day of September, 1953.

Emil Kulchycky, Notary Public.

My commission expires January 6, 1957.

ВІСТІ З КОМІТЕТУ „МАТИ Й ДИТИНА“

Делегатура ОУЖ із Інгольштату пише нам:

... 28 Відділ у Ньюарку повідомив нас про частинний патронат для нашого садку в квоті 15 дол. місячно. Першу рату за місяць січень нам уже переслано і через те наш садок, що начислює 45 дітей, має вже майже заповнене існування. Правда, тепер маємо ще харчеві продукти, що їх переслав Комітет „Мати й Дитина“ через нашу централю ОУЖ у Мюнхені. Це зужитковуємо на доживу дітей і через те менше додаємо готівкою. До цього мусимо оплатити опал, що виносить зимою понад 20 ДМ і світло. Домівка нас не коштує, бо зліпили її дослівно власними руками будівничий І. Букатий, мій чоловік та ще деякі громадяни. Окрім того треба було вивести в міністерстві дозвіл на влаштування цієї садкової домівки в оселі, яка після закону є тільки житловою оселею.

Наші садкові діти гарні і здібні та з їх навчанням маємо багато-багато праці. Є в нас діти з мішаних подруж, які вже знають, хто вони і це дуже радує їхніх батьків. Навчання в садку є кожного дня крім суботи й неділі. Наша садівничка називається Теодора Волинюк, а її поміщиця Віра Буката, вони дістають невеличку винагороду, а я як керівник — працюю безплатно. Із патронату СУМ в Лондоні, Канада, що приносить 20 доларів, покриваємо платні садівничок, а з патронату 28 Відділу в Ньюарку —

опал і доживу дітей. Діти дістають обильне друге снідання, яке складається з булки з шинкою та солодкого печива з мармелядою, яке самі пані печуть.

Наша делегатура перевела спільно з СХС ялинку для всіх українських дітей в Інгольштадті. Програму свята виповнили садкові діти, які гарно декорували і співали. Всіх дітей ми обдарували торбинками, в яких були яблучка, мандаринки, цукорки й горішки. Наша делегатура додала ще від себе зшитки для шкільних дітей. Садковим дітям пошили зі старого народні строї та зладили дівчаткам віночки.

Наш садок відвідала голяндка п. Вауб, організаторка пласту, яка дуже корисно висказалась про цю нашу акцію.

**Блянка Бачинська, голова
Марія Головінська, секр.**

ЗАВВАГА

До наших „Вістей із Централі“ в ч. 1. „Н.Ж.“ додаємо, що збірка на вічу І. Павликовської в Шикаго (Відд. 22, 36 і 56 СУА) призначена на ремонт дитячого садку в Мюнхені-Людвігсфельді.

Нова збірка дитячих віршиків і оповідань

„ЛИСТОЧКИ Й ПЛАТОЧКИ“

Упорядкувала

Марія Юркевич

Ціна 40¢

Замовляти в Централі СУА

ПО ВСЬОМУ СВІТІ

У Франції

Недавно тому появилась статистика, що виказує 18 жінок на становищі директорів театру в Парижі. При цілій кількості 47 театрів, що їх має Париж, це велика частина. Чому це завдячити, питається автор статті. Всі вони — колишні акторки, отже добре знають театральне діло. Деякі з них перейняли театр по смерті чоловіка, але ведуть його однаково добре. Показується, що жінки примінують свій господарський змісл, заправляючи театром. У них краще справляється служба, вони дбають про зовнішній ефект цілоти. А головне — краще вміють добирати песи, — каже автор статті.

У ЗДА

Федерація Т-ва Працюючих Жінок у ЗДА перевела дослід над тим, з яких позицій починали працю жінки, що тепер знаходяться на високих становищах. Показалось, що велика кількість їх починала з підрядного становища секретарки. — Так Карліна Робертс, що тепер є віце-директором летунського підприємства, почала працю секретаркою в Шикаго. Дорота Гайленд, персональна директорка великого банку в Нью Йорку, теж вступила до банку як стенографка. Грейс Джонсен, тепер директорка Національної Радіо-Компанії, колись працювала в тій установі як машиністка. Правда, майже всі вони мають вищу освіту, придбану перед або під час своєї праці. Це доказ, як американські умовини дають змогу виростати жінкам.

В СРРР

Міністерство праці в Москві перевело анкету, щоби збагнути навантаження жінок у зарібковій праці. Виявилось, що 45 відс. усіх працюючих жінок працює більше як 48 годин тижнево, 12 відс. їх працює в неділю, а 15 відс. не дістає взагалі відпустки. Картина ця відповідає вповні враженням по дорожніх, що бачать жінок у СССР при найважчій праці.

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA

Translated by Percival Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна 50 ц.

Літо 70 ц.

Осінь 70 ц.

Зима 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич
Замовляти в **ЦЕНТРАЛІ СУА**

Вже появились
казочки й віршики з „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич
Ціна 30 центів

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку
ілюстрована збірка віршів
К. Перелісної

Для малят - про звірят

Ілюстрації Слави Сурмач
Ціна 60 центів

Замовляти в Централі СУА
909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.

„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.

В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

WOMAN'S WORLD

P. O. Box 791 — Winnipeg, Man., Canada

ДЛЯ ДІТВОРИ Й ЮНАЦТВА

передплачуйте

пластовий
журнал

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Видає Організація Української Молоді „П Л А С Т“
Дітройт, Миш.

Ціна поодинокого числа 50 центів

Замовляти в адміністрації:

“MOLODE ZHYTTIA” — 29 Shepard Terr.
West Orange, N. J.